

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEČAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 32 (13.565)

Trst, četrtek, 8. februarja 1990

Le Boris Jelcin na zasedanju CK glasoval proti predlogom generalnega sekretarja Gorbačova

V SZ partija nima več privilegirane vloge

Plenum CK tudi za večstrankarski sistem

Partijski kongres bo že v začetku poletja - Sprejet predlog o ukinitvi položaja partijskega sekretarja

Zmanjšano število članov centralnega komiteja - Ameriški državni sekretar James Baker prispel v Moskvo

MOSKVA — Mihail Gorbačov je končno zmagal, njegova zmaga na plenumu centralnega komiteja KPSZ pa je bila mnogo bolj prepričljiva, kot je bilo po burni razpravi in številnih skrajno odklonilnih stališčih do predlogov generalnega sekretarja partije sploh mogoče pričakovati. Kot poročajo uradni viri, je plenum centralnega komiteja v bistvu sprejel celotno platformo predlogov za 28. partijski kongres, ki bo namesto oktobra že konec junija. Presenetljivo je dejstvo, da so za Gorbačovove predloge glasovali vsi člani cekaja z izjemo Borisa Jelcina, ki je glasoval proti, ker naj bi bili predlogi premalo radikalni.

Morda je še najbolj čudno to, da so za take predloge glasovali tudi vsi zagovorniki trde partijske linije, torej tisti, ki so si s svojimi razpravami najbolj prizadevali, da bi spodbili večino predlogov partijskega sekretarja. Izid glasovanja je presenetljiv tudi zato, ker so zagovorniki starega v bistvu s tem tudi podpisali svojo politično upokojitev. Med sprejetimi predlogi, ki jih mora seveda sprejeti še partijski kongres, je namreč tudi predlog o zmanjšanju števila članov centralnega komiteja z 251 na 200 in pričakovati je, da bodo mesta v novem partijskem vodilnem organu dobili mlajši reformno usmerjeni politiki.

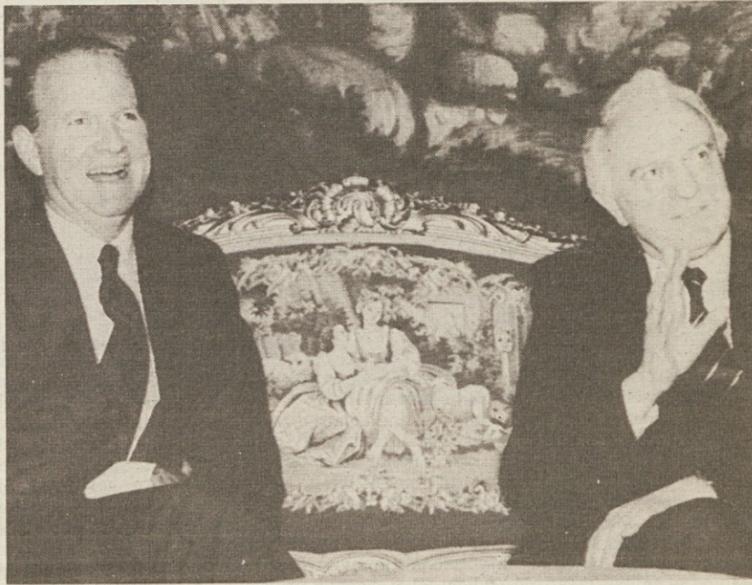
Najpomembnejšo novost pa predstavlja dejanska uzakonitev večpartijskega sistema in ukinitve vodilne vloge komunistične partije v sovjetski družbi in v državnih organih. Formalni predlog o črtanju besedila 6. člena sovjetske ustave, ki določa vodilno vlogo partije, bo vrhovnemu sovjetu podala skupina parlamentarcev, ki jih je včeraj določil centralni komitej KP.

Poleg teh sprememb je plenum sprejel tudi predlog, da se predsednika Sovjetske zveze izvoli na splošnih volitvah

in potrdil predlog o ukinitvi položaja generalnega sekretarja, ki naj bi ga zamenjal predsednik partije, ki pa bi imel tudi dva podpredsednika. Ti trije naj bi predstavljali partijski vrh in vodili izvršni odbor, v katerem bodo predstavniki posameznih komunističnih partij iz 15 sovjetskih republik, s tem da republiške partijske organizacije dobijo precej večjo samostojnost kot doslej.

Toda plenum z izglasovanjem kongresne platforme ni zaključil svojega dela, temveč so člani cekaja zvečer nadaljevali razpravo, ki pa je bila v celoti posvečena odločitvi 20. kongresa Komunistične partije Litve, ki se je decembra odločila, da deluje povsem neodvisno od KPSZ. Kaj so glede te delikatne zadeve sklenili člani cekaja, za zdaj še ni znano, vendar pa se je pozornost sovjetske predvsem pa mednarodne javnosti že obrnila k mednarodni politiki in odnosom med SZ ter ZDA.

V Moskvo je namreč po enodnevnem postanku v Pragi včeraj proti večeru dopotoval ameriški državni sekretar James Baker. Že takoj po prihodu je imel krajši pogovor »na štiri oči« s sovjetskim kolegom Eduardom Ševardnadzejem, pravo delo pa oba čaka šele danes. Na dnevnem redu imata pripravo junijskega ameriško-sovjetskega vrha v Washingtonu, skušala pa naj bi tudi odpraviti še zadnje ovire pred sestavo dokončnega besedila sporazuma o 50-odstotnem skrčenju strateškega jedrskega orožja. Pogovarjala se bosta tudi o odnosih med državama in o njihovi pogledih na regionalne konflikte. Iz neuradnih virov se je tudi izvedelo, da naj bi ameriškega državnega sekretarja sprejel tudi predsednik Mihail Gorbačov.

James Baker (levo) in Eduard Ševardnadze med včerajšnjim srečanjem (AP)

Klavdij Palčič slavnostni govornik v Ljubljani

Nagrada Prešernovega sklada režiserju Uršiču

MARIJ ČUK

LJUBLJANA — »Štiridesetletna oficialna gotovost v Sloveniji in Jugoslaviji je že nekaj časa prepuščila svoje mesto dilemi, katero pot ubrati, da bo slovenskemu človeku dano živeti "normalno", bolj ali manj enako, kot živijo ljudje v najbližjem razvitem svetu, h kateremu pravzaprav tudi sam spada zaradi zemljepisnih, zgodovinskih, skratka - kulturnih razlogov, da bi se končno ne počutil do tega sveta kot nekaj posebnega - nekakšna izjema v dobrem in zlem. Zajel nas je čas prenov, ko si tudi Slovenci očitno želimo normalnosti. Prav tako bi si želeli tudi Slovenci, ki živimo zunaj meja matične domovine, da bi nam ne spreminjali v breme tiste naše "drugčnosti", ki ji ne moremo uiti, če se nočemo izneveriti samim sebi. Ta naša drugačnost nekatere ljudi še vedno močno moti. Motijo jih naš govor, naše pisanje, naša imena... karkoli storimo, da se pojavimo kot narod. Ne morejo prenašati, da bi kot taki

mirno delili zavest o domovinski pripadnosti istim krajem z ljudmi večinskega naroda, s katerim živimo, da bi mogli skupno z njimi sooblikovati življenje v teh krajih, mu skupaj dajati ritem in ton. Naše vztrajanje, da bi naša drugačnost bila sprejeta kot normalna danost teh krajev, po njihovem mnenju ne sme prodreti, naša trma naj za nas postane breme, naj nas spremlja kot nekakšna zla usoda.«

Klavdij Palčič, predsednik SKGZ in slikar, je tako začel svoj slavnostni govor na sinočnji osrednji slovesnosti na predvečer slovenskega nacionalnega kulturnega praznika v ljubljanskem Cankarjevem domu. Izbrava govornika iz našega prostora je bila na sinočnji podelitvi nagrad, ki nosijo ime po Francetu Prešernu, tudi odkrito priznanje (če ga je bilo še treba) skupnega slovenskega kulturnega prostora, v katerega naše zamejstvo daje s polnimi rokami. Dokaz temu je bila tudi podelitev nagrade iz Prešernovega sklada našemu

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob zavzemanju za demokracijo in večstrankarski sistem

Poziv predsednika Drnovška k razumu in treznemu dialogu

JANJA KLASINC

BEOGRAD — Prvič odkar je na čelu države, je včeraj v jugoslovanskem parlamentu spregovoril predsednik državnega predsedstva dr. Janez Drnovšek. Povod je bil do skrajnosti napet položaj v državi in še zlasti na Kosovu. Namreč, že dalj časa se v Srbiji in Črni gori poziva državno predsedstvo, naj že kaj ukrene s položajem na Kosovu, češ da gre tam za terorizem albanskega prebivalstva nad srbskim.

Že prejšnji teden je o kosovskem vprašanju razpravljal zvezni zbor skupščine SFRJ in takrat so se delegati seznanili s poročili predstavnikov policije, vojske in zvezne vlade, ki so ocenili položaj v tej južni srbski pokrajini. Včeraj pa je v imenu predsedstva SFRJ o tem in drugih notranje in zunanje-političnih vprašanj Jugoslavije govoril delegatom obeh zborov zveznega parlamenta predsednik države dr. Janez Drnovšek.

V zvezi z govorom predsednika Drnovška je bilo zadnje dni precej zapletov. Znano je namreč, da predsednik Drnovšek nikoli ni sprejel srbskih označb kosovskih dogodkov in da se okoli tega ni lahko sporazumeval tudi v državnem predsedstvu. Tako je v torek dopoldne državno predsedstvo za zaprtimi vrati sklenilo, naj predsednik prebere svoj ekspoze kot lastni, da pa bodo v razpravi v parlamentu s svojim mnenjem sodelovali tudi nekateri drugi člani državnega predsedstva. Takšno odločitev je sporočil domačim in tujim novinarjem tudi član predsedstva Jugoslavije dr. Stipe Šušvar, ko je v torek popoldne sklical v Beogradu tiskovno konferenco o predlogu državnega predsedstva, naj se začne pripravljati nova jugoslovanska ustava.

Medtem pa se je dogajalo marsikaj. Iz dobro obveščenih krogov smo izvedeli, da tudi Srbiji ni bilo v interesu, da bi Drnovšek prečital referat zgolj v svojem imenu in da so na njihovo pobudo včeraj dopoldne ponovno preu-

čili njegov ekspoze in le prišli do skupnih ugotovitev, ki jih je nato v imenu celotnega predsedstva prebral Janez Drnovšek.

Že sama vsebina Drnovškovega referata pove, da očitno ni preveč popustil pod srbskimi in črnogorskimi pritiski. Najprej je v referatu podprl reforme Markovičeve vlade, pa tudi nekatere ustavne spremembe, ki jih Markovič pripravlja, da bi lahko njegovi ekonomski in politični ukrepi

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sporočilo

Včeraj so se novinarji Primorskega dnevnika zbrali na sindikalni skupščini, ki se je zavlekla do poznih popoldanskih ur. Zaradi tega so danes nekatere vesti pomanjkljive, za kar se bralcem oprostamo.

SINDIKALNI ODBOR

Bivši rdeči brigadist med študenti: Črni panter dregnul v sršenje gnezdo

DUŠAN KALC

RIM — Črni panter je predvčerajšnjim dregnul v sršenje gnezdo in si nakopal zelo ostre reakcije z vseh strani. Na fakulteti za politične vede rimske univerze La Sapienza, ki so jo študenti zasedli že pred 24 dnevi, se je namreč pripetilo nekaj nepričakovane. Študentsko gibanje, ki vodi boj za izboljšanje študijskih razmer na univerzi in proti Rubertijevemu zakonu o avtonomiji, je priredilo večdnevni seminar o znamenitem revolucionarnem letu 68 in na prvo lekcijo povabilo za predavatelja bivšega terorista Rdečih brigad Eugenia Ghignonija, ki je bil med drugim obsojen na dosmrtno ječo zaradi moralnega sodelovanja pri umoru policijskega komisarja Sebastiana Vincija. Ghignoni, ki je trenutno na začasnih svobodi, je tako dobre pol ure govoril večji skupini kakih sto študentov o »svinčenih letih«. Proglasil se je za bivšega političnega ujetnika ter dejal, da je bilo tudi njegovo gibanje konec šestdesetih let nenasilno, toda prišlo je do pokola v milanski banki in drugih hudih dogodkov, ki so sprožili nasilne reakcije. Skratka, po Ghignonijevem mnenju je bil za oboroženi boj Rdečih brigad kriv italijanski političen sistem.

Študentsko pobudo na La Sapienza so včeraj skoraj soglasno obsodile vse politične sile. Ostre kritike so izrek-

le tako stranke vladne koalicije, kot tudi komunisti in neodvisna levica na eni ter misovci na drugi strani. Le v stranki proletarske demokracije je mnenje drugačno, medtem ko so v radikalnih vrstah mnenja deljena. Marsikdo je, žal, izkoristil predvčerajšnji dogodek na zasedeni filmski fakulteti za običajne podle spekulacije, rekoč, da je do zasedbe univerz prišlo s pomočjo teroristov.

Najbolj ogorčeno so reagirale stranke vladne koalicije. Zelo ostre besede je izrekel predsednik poslanske komisije za sodne zadeve Roggoni. Ogorčenje je izrazilo tudi tajništvo PSI, posebej pa je študentsko pobudo obsodil podtajnik stranke Giuliano Amato.

Na levici so toni nekoliko drugačni. Med komunisti in proletarsko demokracijo je prišlo tudi do polemik. Na očitke komisije za šolstvo KPL, da se DP druži z bivšimi teroristi, da bi si zagotovila nekaj volilnih glasov, je odgovorila demoproletarka Arnaboldijeva, ki zatrjuje, da je njena stranka vedno vodila politiko pri belem dnevu. Vsestranski tajnik Zveze komunistične mladine Tržičan Cuperlo pa opozarja na nevarnost instrumentalizacije predvčerajšnje dogodka, o katerem je bila podana izkrivljena slika. Po njegovem mnenju je tava terorizma že zdavnaj za nami, današnje študentsko gibanje pa je dovolj zrelo, da lahko posluša in sodi besede gobarkoli.

Albansko prebivalstvo ostaja strpno

Na Kosovu je mirno kljub nasilju policije

LJUBLJANA — Po vesteh Tanjuga in dopisnikov se nadaljuje surovo ravnanje srbskega dela zveznega odreda milice na Kosovu. Ljudi brutalno legitimirajo, saj se mora vsak Albanec uleči na tla, pretepa jih, s kopiti pušk udarjajo v mednožje. Najbolj strahoten dogodek pa se je pripetil v Janjevu, kjer je popolnoma pijan miličnik obstrelil dva Albance. Oba je zadel v desnó golenico, torej je streljal v spodnji del telesa. Oba so morali prepeljati v bolnišnico, a nista več v smrtni nevarnosti. V nasprotju s prejšnjimi primeri je policija tokrat dejanje priznala in srbskega policajca so zaprli. Niso pa zaprli njegovega vinjenega pajdaša, podčastnika združenega odreda, s katerim sta skupaj popivala in na smrt pijana streljala

po mestu, nadlegovala katoliškega župnika in žalila hrvaške vernike.

Včeraj je bilo v Prištini pravo obredno stanje, ker so pričakovali, da bodo Albanci zaradi tega novega poskusa uboja miromirno prebivalstvom protestirali in spet preidili žalovanje. Bilo pa je vse mirno in na splošno se položaj umirja.

V Prištino ni pa prišel zvezni sekretar za pravosodje, ki bi se moral sestati s predstavnikoma albanske alternative. Pogledi so namreč obrnjeni v Beograd, z izrednim zanimanjem so vsi poslušali govor predsednika predsedstva SFRJ Drnovška.

Sole bodo spet odprli 12. februarja, promet se je uredil. Po večini podjetij je steklo delo.

B. S.

Predsednika Montedisona in ENI sta se sestala z Andreottijem Montedison bo ohranil vodilno vlogo v italijanskem kemijskem sektorju

RIM — Razplet zadeve Montedison - Enimont je po včerajšnjem sestanku med ministrskim predsednikom Andreottijem in predsednikoma obeh članic italijanskega kemijskega koncerna dobilo jasnejše obrise. Obe strani sta namreč pokazali veliko razpoložljivost do nadaljnjih pogajanj, Gardini pa je Andreottiju predstavil tudi sanacijski načrt, po katerem bi se moral tako imenovani državni kemijski pol orestiti vsaj nekaterih težav.

Predsednik ENI Cagliari in predsednik Montedisona Gardini po srečanju nista dala nobene izjave, prav tako je vsiljivosti novinarjev ušel Andreotti. Nekoliko več razpoložljivosti pa je pokazal minister za državno udeležbo Fracanzani, ki je dejal, da so vsaj okvirno rešili vprašanje zasebne in javne udeležbe v kemijskem

sektorju, ni pa pojasnil, s kakšnimi ukrepi. Povedal je le, da bo mogoče »s kančkom dobre volje« preprečiti sejo delničarjev ENI, ki je predvidena pred koncem meseca.

Gardini se je včeraj srečal tudi s sindikati kemijskega sektorja. V daljšem posegu je orisal Montedisonov sanacijski načrt, ki vsebuje med drugim tudi predloge o razširitvi kemijske industrijske dejavnosti predvsem na jugu in v spoštovanju pravil o varstvu okolja. V načrtu je omenjena tudi ustanovitev dveh novih »podružnic«, Himont in Ausimont, ki bi vodilo vlogo Montedisona v kemijskem sektorju še dodatno podkrepila. S tem je hkrati potrdil, da se Montedison ne bo umaknil z bojišča. Gardinijev načrt bo sedaj temeljito proučil tudi sindikat.

Na sliki (teletfoto AP): predsednik Montedisona Gardini.

Minister Maccanico o zaščitnem zakonu

RIM — Maccanico zakonski osnutek o zaščiti slovenske manjšine je končno prisopil v senat. Čeprav je od Palače Minerva do Palače Madama le par sto metrov, sta bila potrebna, kot smo že ugotavljali, dobra dva meseca. Iz vladnih logov je zakonski osnutek vsekakor odšel na pot 26. januarja, kot smo tudi že sporočili, senatna skupščina pa je prejem uradno formalizirala na predvčerajšnji skupščini, tako da smo v včerajšnjem zapisniku s seje lahko že prebrali to formalnost.

Kako sedaj naprej? Predsednik senatne komisije za ustavna vprašanja Elia je včeraj še enkrat potrdil senatorju Spetiču, da bi morala razprava o slovenskem zakonu steči takoj ko bo končana razprava o parlamentarni reformi, ki je trenutno v teku v omenjeni senatni komisiji. To bi znalo biti že konec tega meseca. Minister Maccanico pa je s svoje strani zagotovil, da je pripravljen sodelovati v ožjem odboru za ustrezno oblikovanje in morebitno izboljšanje zakona, čeprav je hkrati povedal, da je že dalj časa izpostavljen dokaj močnim pritiskom in kritikam raznih krogov, ki nečejo, da bi bil zakonski osnutek izboljššan.

Tekst osnutka, kakršen je izšel pred dvema mesecema iz Palače Chigi, menda medtem ni bil spremenjen. Prava novost pa je spremeno besedilo, ki vsebuje nekakšen tehnični oris zakona, ali z drugimi besedami oris tega, kako si vlada predstavlja izvajanje zakona o zaščiti naše manjšine v treh pokrajinah. O tem pa bomo izčrpnije poročali jutri.

D. K.

V slovenski skupščini precej kritično o srečanju Šinigoja z Radmilovićem

LJUBLJANA — Slovenska skupščina je razpravljala pozno v noč. To sicer ni v njeni navadi, saj dela v glavnem zelo racionalno. Tokrat pa se je zapletlo pri poročilu predsednika izvršnega sveta Dušana Šinigoja o srbski blokadi in o sklepih razgovora s srbskim kolegom Radmilovićem. Veliko je bilo kritičnih pripomb, predvsem pa so delegati zahtevali, da povračilne ukrepe takoj sprejmejo in da ne čakajo na rezultate dogovora.

Šinigoj je bil izredno skop pri opisovanju sestanka pri zveznem predsedniku. Očitno je spoštoval zahtevo Antea Markovića, da bosta oba predsednika malo govorila in da s svojimi izjavami ne bosta dajala prilike za nadaljnje razumevanje strasti. Dušan Šinigoj je v tej zvezi izjavil:

»Hkrati s predlaganimi smernimi ukrepanja zveznega izvršnega sveta si v izvršnem svetu Slovenije še naprej prizadevamo za obnovitev sodelovanja slovenskega in srbskega gospodarstva. Znano vam je, da smo se na pobudo predsednika zveznega izvršnega sveta v ponedeljek, 5. februarja 1990, sestali s predstavniki izvršnega sveta skup-

ščine SR Srbije. Soglasni smo bili, da je treba odstraniti vse ovire za delovanje enotnega jugoslovanskega trga. Glede jugoslovanske politike o Kosovu pa smo se strinjali, da je treba to politiko dodelati tako, da bo mogoče na Kosovu zagotoviti varnost, mirno življenje vseh narodov in narodnosti, uveljaviti demokracijo, človekove pravice ter ustavnost in zakonitost. Celoten tekst sporočila za javnost je bil objavljen. Menimo, da je to prvi korak k navezavi dialoga. Seveda pa smo poudarili, da je treba z dejanji v praksi takoj pokazati, da je politika za prekinitev ekonomskih in drugih stikov dejansko opuščena, ker je škodljiva tako za Slovenijo in Srbijo kot za celotno Jugoslavijo. Prve telexe s takim sporočilom smo včeraj že prejeli (Goša, Crvena Zastava). Spriču obsega, ki ga je blokada doslej imela, izvršni svet predlaga, da sprejmete informacijo in oceno, ki vam je bila predložena za današnje skupščino, in pooblastite izvršni svet, da izvede predlagane ukrepe, kolikor se ne pokažejo vidni znaki opuščanja blokade«.

Predsednik slovenske vlade je povedal, da gospodarska reforma in srbska blokada nevarno prizadevata slovensko gospodarstvo. Cena je visoka, tako da bi se letos zaradi gospodarske reforme zmanjšala industrijska proizvodnja za 2 odstotka, zaradi blokade pa še za nadaljnje 3 odstotke. Skupaj torej za pet odstotkov, za kolikor bi se zmanjšal kosmati dohodek republike. Kar zadeva reformo, je to cena, ki jo je treba plačati, saj je nižja in sprejemljivejša, kot če bi še »naprej tavalili v megli dogovorne ekonomije ali zabredli v vode elementarnega realnega socializma«.

Skupščina je sprejela nekatere predloge popravkov slovenske ustave, med drugim predlog mladincev naj se črta iz naziva SRS oznaka »socialistična«, torej bi se Slovenija imenovala samo preprosto Slovenska republika. Spremenili so tudi volilni zakon, tako da so iz postopkov izključili SZDL. V vseh zborih pa bo poleg imena in priimka kandidata, napisana tudi njegova strankarska oznaka.

B. S.

»ZKS - Stranka družbene prenove« nadaljuje z odpravo vsega starega

LJUBLJANA — Na tiskovni konferenci »ZKS - Stranke demokratične prenove« so povedali, da se je včeraj sestalo »predsedstvo ZKJ«, na katerem pa ni bilo ne predstavnikov Slovenije ne Hrvaške. Zato pa sta se včeraj sestali delegaciji obeh, slovenske in hrvaške partijske organizacije in razpravljali o položaju in volilnih pripravah. V resnici je Zveza komunistov Jugoslavije preživela zadeva, zlasti srbska partija pa jo skuša na vsak način ohraniti pri življenju, zato toliko truda za sklicanje predsedstva, centralnega komiteja in nato nadaljevanje partijskega kongresa. Zadeva pa očitno ne teče najbolje.

Daljša razprava pa se je na tiskovni konferenci razvnela o uradnem imenu »ZKS - Stranke demokratične prenove«. Predvsem so prosili naj novinarji dosled-

no pišejo ZKS kot kratico in naj ne uporabljajo več oznake »Zveza komunistov Slovenije«, ker se žele v javnosti izogniti nazivu komunistična, hkrati pa poudariti povezavo s preteklostjo in predvsem zaradi prostora, da se ne bi pojavila kakšna druga konkurenčna, boljševeška ZKS.

O Stranki demokratične prenove pa pravijo, da naj se v slovensčini dosledno uporablja naziv »prenova«, torej so »prenovitelji«. V prevodih v srbo-hrvaški in druge jezike pa naj se uporablja termin »reformist« in torej »reformisti«.

Slovenski »prenovitelji« se torej niso udeležili včerajšnjega beogradskega sestanka. Predlagali pa so, da naj se skliče sestanek »predsednikov republiških in vojaške organizacije, brez obeh pokrajin in brez zveznega predsedstva, ki ga ni

več. Tak sestanek ne more biti v Beogradu, lahko pa je kje drugje, po mnenju Slovencev bi bilo najbolje, da bi bil v BiH.

Številno na novo vpisanih članov slovenske reformistične stranke narašča, čeprav se seveda tudi več število izstopov. Vendar so novi vpisi politično pomembni, saj je do njih prišlo na temelju novega programa »Evropa zdaj« in po zveznem partijskem kongresu.

Sedaj dosledno odpravljajo zadnje ostanke demokratičnega centralizma in postopoma tudi organizacije v državnem aparatu, sodstvu, policiji in sredstvih množičnega obveščanja. Ustanavljajo nove organizacije, združevanje po interesnih skupinah. Novinarji pa bodo imeli svoje klube.

B. S.

Franco Carraro o SSG

RIM — Eno zadnjih opravil novega rimskega župana Carrara kot ministra za turizem in prireditve je bilo to, da je odgovoril na časovno dokaj staro interpelacijo slovenskega senatorja Stojana Spetiča v zvezi s Slovenskim stalnim gledališčem. Spetič je namreč že pred dvema sezonama opozoril ministrstvo na hudo krizo, ki jo je preživljalo (in jo še preživlja) naše gledališče, ter ga pozval, naj v pričakovanju dokončne ureditve vprašanja, to je z uzakonitvijo pravic naše narodnostne skupnosti, zagotovi z izrednimi ukrepi kontinuiteto gledališke dejavnosti ter drugih kulturnih dejavnosti slovenske manjšine.

V zelo dolgem in prijaznem odgovoru je bivši minister Carraro priznal vlogo, ki jo SSG odigra med slovensko manjšino. Priznal je tudi njegovo manjšinsko specifično, po kateri naše gledališke hiše ne gre enačiti z drugimi italijanskimi gledališči. Poudaril je

nadalje, da se zaveda finančnih težav, ki jih SSG preživlja, in da je zato njegovo ministrstvo tudi pokazalo vso potrebno pozornost prav kar zadeva podeljevanja finančne pomoči. Potem ko je v pismu navedel vse zneske, ki jih je ministrstvo dodelilo Slovenskemu stalnemu gledališču od leta 1984 dalje, je minister Carraro se priznal, da ta podpora ni mogla zadostovati gledališču, da bi se izvleklo iz vseh težav. Pri tem je poudaril, da ministrstvo v okviru svoje proračunske zmogljivosti ter svojih notranjih pravil, ni moglo narediti več od tega, kar je naredilo. Minister Carraro je svoj odgovor na Spetičev interpelacijo zaključil z ugotovitvijo, da bo težave Slovenskega stalnega gledališča mogoče dokončno rešiti v okviru globalne zakonske zaščite manjšine. Samo na ta način bo mogoče zagotoviti ustrezno finančno podporo tako na državnih kot na deželni ravni.

D. K.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Nagrada režiserju Uršiču

režiserju Mariu Uršiču, ki si je veliko priznanje prislužil za njegovo kvaliteto, ustvarjalno, iskatijsko delo v gledališču. Uršič si je nagrado brez dvoma zaslužil, saj je v zadnjih letih oblikoval svojo gledališko estetiko in s tem bogatil celotno slovensko dramsko ustvarjalnost.

V nadaljevanju svojega govora (objavili ga bomo v naši jutrišnji številki) je Palčić nato posvetil pozornost tegobam, lučem in boju za enakopravnost pri nas, v isti sapi pa je razmišljal tudi o slovenstvu nasploh, njegovemu vključevanju v veliki svet in doprinosu, ki ga lahko daje univerzalni ideji kulture. Pa tudi o relacijah med zamejstvom in matico je govorila njegova misel, o vključevanju tudi vseh tistih Slovencev, ki živijo razpršeni po svetu in o možnosti uresničevanja skupnega evropskega visoko kulturno in civilizacijsko razvitega življenja, ki se bo tudi pri nas Slovenecih kazala v naši sposobnosti upoštevanosti in vključevati vse odtenke različnosti človeškega bivanja v našem prostoru in v našem času.

Podelitev Prešernovih nagrad za življenjsko delo in nagrad Prešernove-

ga sklada je bila seveda osrednja točka sinočnje slovesnosti, ki jo je uveljavila Zdravljica (zapel jo je APZ Tone Tomšič, recitiral pa igralec Peter Trnovšek). Nagradi za življenjsko delo sta prejela dramatik in režiser Dušan Jovanovič in kipar Drago Tršar. Nagrade Prešernovega sklada pa so dobili: za dramsko umetnost Mario Uršič in Janez Škof, za likovno Bojan Grenj, za glasbo Tomaž Lorenz in Alenka Šček Lorenz, za književnost Aleš Debeljak in Franček Rudolf, nato Lojze Drošler (arhitektura) Filip Robar-Dorin (film) in Snežna Vrhovec (ples).

Osrednja slovenska slovesnost ob našem kulturnem prazniku se je končala s koncertom orkestra Slovenske filharmonije, ki je pod vodstvom dirigenta Marka Letonje izvajala Magistraliz iz opere Slovo od mladosti (solisti Jurij Reja) Danila Švare in Slavo Vojvodine Kranjske Pavla Mihečiča.

● Poziv predsednika Drnovška k razumu

bolj zaživel. Drnovšek se je zavzel za pravno, demokratično državo z več-

strankarskim pluralizmom, v kateri morajo priti do polnega izraza individualne človekove pravice. Vse to so tudi tisti pogoji, je rekel predsednik Drnovšek, pod katerimi se lahko Jugoslavija vključi v Svet Evrope in to ob vseh civilizacijskih pravilih, ki jih je že sprejela večina evropskih držav. Povedal je tudi, da so se z EFTO že dogovorili o oblikovanju posebnega razvojnega sklada za razvoj srednjih in malih podjetij v Jugoslaviji, razmišlja pa je tudi o polnopravni vključitvi Jugoslavije v to ekonomsko grupacijo in pa tudi v OECD.

Ko je Drnovšek govoril o mednarodnem sodelovanju, je omenil uspehe v delovni skupnosti Alpe-Jadran, za razvito jugoslovansko-italijansko sodelovanje pa je dejal, da omogoča pomembne aktivnosti v okviru Jadranske pobude, ki se ji bosta verjetno pridružili tudi Grčija in Albanija. Med številnimi drugimi aktivnostmi Jugoslavije je Drnovšek omenil tudi pomen dokončne ureditve položaja naših manjšin.

Zelo značilen je bil del Drnovškovega referata, ki se je nanašal na kosovsko vprašanje. Trenutno si namreč uradni krogi v Srbiji s pokrajinama in pa v Črni gori predstavljajo pod prav-

no državo zgolj vojsko in policijo. Jugoslovanski predsednik pa je v pomirjujočem govoru klical k razumu in dialogu demokratičnih sil, ne pa k rožljanju z orožjem. V Drnovškovem referatu ni bilo govora o terorizmu in kontrarevoluciji na Kosovu, temveč o mednarodnih sporih tamkajšnjega prebivalstva. Srbski in črnogorski delegati so kritizirali Drnovškov ekspoze in so terjali mnogo ostrejšo oceno kosovskih dogajanj, kot pa jih je dalo predsedstvo Jugoslavije. Govorili so tudi o tem, da albanskemu prebivalstvu ni nič slabše kot Srbom in Črnogorcem. Kako pa res poteka disciplina na Kosovu lahko vidimo iz dogodka, ko je kosovski delegat Gani Myftari dobil v roke napisani referat, ki ga je moral prebrati. V njem je napadal albanske »separatiste in nacionaliste ter teroriste«. Najbolj zanimivo pa je to, da so novinarji s Kosova odkrili, da gre pravzaprav za v dobrem delu prepisan govor predsednika kosovskega izvršnega sveta Jusufa Zejnulahuja, ki ga je imel včeraj v Prištini. Takšnim ocenam so nasprotovali le slovenski in hrvaški delegati, kaj pa še bo, bomo videli danes, ko se razprava v parlamentu še nadaljuje.

Predčasno bodo upokojili 9 tisoč železničarjev

RIM — Pristojna komisija poslanske zbornice bo po hitrem postopku odobrila vladni zakonski osnutek o kriterijih predčasno upokojitve skoraj 9 tisoč železničarjev. Zakonski osnutek bo zelo verjetno odobren še pred koncem prihodnjega tedna. Predčasna upokojitev železničarjev spada v okvir sanacijskega načrta. V prihodnjih petih letih bodo upokojili delavce, ki so dopolnili štirideset let in imajo omejene možnosti interne rotacije oziroma take, ki niso sposobni opravljati drugega dela od dosedanjega ter delavce, ki so dopolnili petdeset let. Temeljni pogoj za vse pa je, da imajo za seboj vsaj 19 let delovne dobe. Delavcem, ki se bodo prostovoljno odločili za predčasno upokojitev in ki izpolnjujejo omenjene pogoje, bo železnica »podarila« še dodatnih sedem delovnih let.

Predsednik komisije za delo Mancini je mnenja, da bo treba zakonski osnutek še nekoliko popraviti oziroma dopolniti, takoj nato pa ga bo odobrila še senat.

Ponovni poziv skupščine F-JK za odobritev zaščitnega zakona

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je včeraj obširno razpravil o poročilu, ki ga je dan prej imel predsednik Biasutti o odnosih med deželno upravo in državnimi oblastmi. V razpravo so posegli svetovalci Cavallo (zeleni-mavrica), Brezigar (SSK), Rossi (Zelena lista), Gambassini (LpT), Casula (MSI), P. Padovan (KPI), Lepre (PSI), Carpene-do (KD), vsem pa je repliciral sam predsednik deželne vlade Biasutti.

Ob koncu razprave se je skupščina izrekla o treh dokumentih: zavrnila je resoluciji svetovalcev Cavalla ter Rossija in Wehrenfenniga, kakor tudi komunistične skupine, skoraj soglasno (z edino izjemo misovske skupine, pozneje pa se je od nje distanciral tudi predstavnik liste Gambassini) pa je sprejela dokument večinske koalicije, v katerem deželni svet potrjuje sodelovanje F-JK pri pobudah, o katerih so se domenili predsedniki italijanskih dežel na nedavnem sestanku. Z dokumentom se zahteva tudi srečanje z ministrskim predsednikom, na katerem bi morali razpravljati o odprtih problemih med deželnimi in državnimi oblastmi.

V odobrenem dokumentu se tudi zahteva čimprej odobritev ukrepov v korist jezikovnih in etničnih skupnosti (zato nasproten glas misovcev in nato distanciranje listarja Gambassinija) in v tem sklopu slovenske narodnostne skupnosti.

Med razpravo je prišlo tudi do zapleta: ko je svetovalec zelene liste Rossi v svojem posegu spregovoril tudi v furlanščini, so listarji in nekaj predstavnikov krščanske demokracije iz protesta zapustili sejno dvorano. Po pravilniku je namreč v deželni skupščini Furlanije-Juljske krajine uradni jezik edino italijanski.

Pogosti stiki med KD in krščanskimi demokrati v SRS Veliko zanimanje KD za razvoj v Sloveniji

VIDEM — Veliko zanimanje italijanske krščanske demokracije za politični razvoj v Sloveniji se kaže v pogostih stikih med KD naše dežele in novo krščanskodemokratsko stranko v Sloveniji. Deželni tajnik KD Bruno Longo je bil že nekajkrat v Ljubljani na shodih te stranke, predsednik slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle je bil na deželnem kongresu KD konec prejšnjega tedna v Trzinu. V Gorici je bilo napovedano srečanje med Peterlejem in Piccolijem, kar pa so začasno odložili.

Stiki segajo tudi na tolminsko-be-neško območje. V Tolminu se je pred nekaj dnevi ustanovil tamkajšnji območni odbor slovenske

krščanske demokracije. Ti se bodo tudi na Tolminskem vključili v skorajšnjo volilno kampanjo. Na ustanovnem sestanku je bil tudi predsednik gorske skupnosti Nadških dolin Giuseppe Chiabudini, ki je navzoče pozdravil v imenu videmskega odbora KD. Tolmincem je Chiabudini povedal, tako povzemamo iz poročil v slovenskem tisku, da so v kar osmih občinah od desetih v Benečiji na oblasti krščanski demokrati. Ti da bodo tolminskim demokratom tudi vedno na voljo. Chiabudini je še dejal, da se mora Tolminska čimbolj odpreti proti videmski pokrajini, saj bi to koristilo tako Tolmincem kot Slovencem onstran meje.

Deželno tajništvo SSK o aktualnih problemih

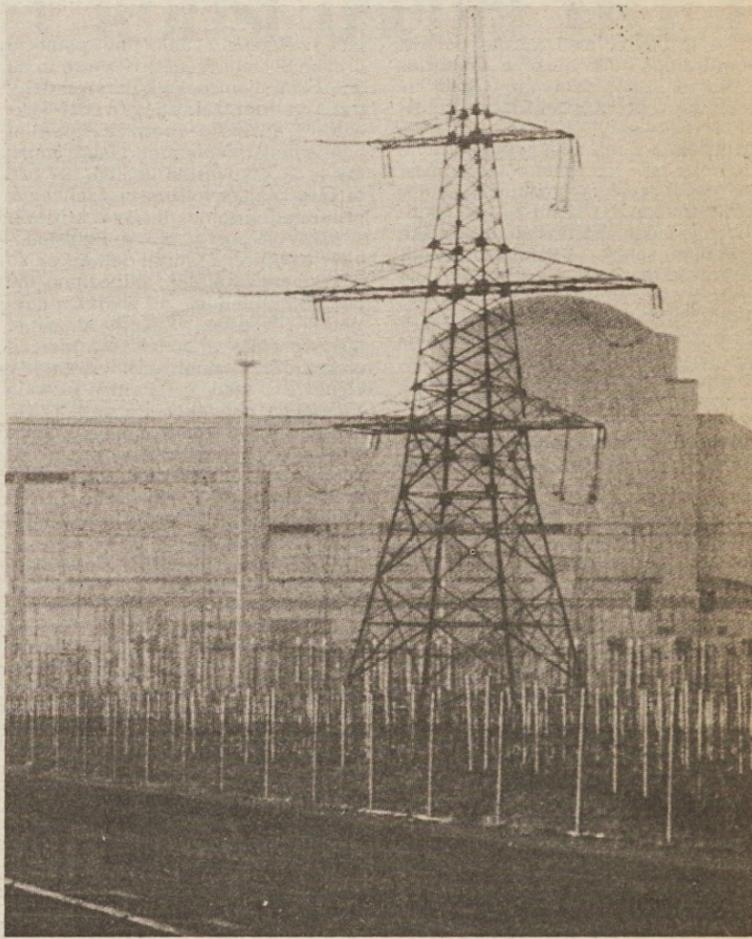
TRST — Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na zadnji seji obširno razpravljalo o številnih stikih, ki jih je stranka v zadnjem obdobju imela s strankami v Sloveniji, saj je živo zavzeta za razvoj demokracije in suverenosti v Sloveniji. Tako je rečeno v tiskovnem poročilu, ki poleg tega dodaja, da bo v kratkem prišlo do prvega uradnega srečanja med SSK in Unijo Italijanov Istre in Reke za izmenjavo pogledov na manjšinsko problematiko v obeh deželah in za okrepitev stikov med manjšinami.

Mladinska sekcija SSK je podala obširno poročilo o velikonočnem seminarju Mladine evropskih narodnostnih skupnosti, ki bo v Gorici od 7. do 13. aprila. To bo nova priložnost za seznanjanje mednarodne javnosti s problemi

Slovencev v Italiji in za utrjevanje solidarnosti med manjšinami.

Deželno tajništvo SSK je tudi izreklo priznanje valdostanskemu senatorju C. Dujanju, se zaključuje tiskovno poročilo, ki je kot edini senator vložil v pristojni komisiji, ki je 21. decembra dokončno odobrila predlog o reformi osnovne šole, popravke glede slovenskih osnovnih šol, ki jih je izdelal Sindikat slovenske šole, njemu pa jih je posredovala SSK. Popravki so bili načelno osvojeni, razprava pa se zdaj seli v senatno zbornico. Sen. Dujan je pred kratkim tudi dobil odgovor prosvetnega ministra Mattarelle na parlamentarno vprašanje o težavah s štipendijami za izpopolnjevanje šolnikov v Ljubljani. Birokratske zaplete so na ministrstvu končno povsem rešili.

Na Koroškem velik pritisk za zaprtje nuklearke Krško

CELOVEC — Protesti proti nadaljnjemu obratovanju jedrske elektrarne v Krškem se na Koroškem množijo. Glasilo koroške Socialistične stranke »Kärntner Tageszeitung« je sprožilo podpisno akcijo za zaprtje te slovenske nuklearke, doslej pa so zbrali že kar 30.000 podpisov. Med najbolj znanimi podpisniki so vsi člani koroške deželne vlade, člani predsedstva koroške Sindikalne zveze, pa tudi Klub slovenskih občinskih odbornikov, Mlada KEL in koroški zeleni zahtevajo takojšnje zaprtje JE Krško.

ANDREJ MOHAR

Primorski dnevnik: Gospod Pučnik, vi ste dvojni predsednik, predsednik Demosa in socialnodemokratske stranke. Kaj združuje Demos?

DR. PUČNIK: »Dve stvari: po eni strani so povsem pragmatični razlogi, vse te organizacije so šibke v svoji organizacijski strukturi, kadri so nekvalificirani, vsi smo amaterji, denar je minimalen, samo iz lastnih virov, kar pomeni, da posamezne stranke ne bi mogle uspešno same nastopati na volitvah. Poleg tega imamo nekatere skupne točke, ki nas združujejo. Nanašajo se na spremembo političnega sistema v Sloveniji, odpravo enopartijskega sistema, uveljavljanje parlamentarizma, neodvisnega sodstva in vse posledice, ki izhajajo iz civilne države. Povezuje nas tudi stališče do slovenskega vprašanja, mi hočemo namreč spremembo statusa Slovenije v Jugoslaviji. Na meji med vsebinskimi in pragmatičnimi vprašanji pa je še spoznanje, ki je bolj volilno-taktične narave: zavest slovenskih volilcev zaradi izkušenj v preteklosti, saj nismo imeli v treh generacijah nobenih svobodnih volitev, vsaj pluralističnih ne, ni sposobna brez velikih težav razlikovati med vsemi neštetimi zvezami, organizacijami in njihovimi programi. Morali smo poenostaviti volilni položaj, če hočemo pripraviti slovenske volilce, da bi se vključili, da bi ustvarili dva pola, dva bloka, med katerima naj bi se odločali. Prepričan sem, da je bila to pravilna analiza in edina možnost za učinkovit nastop in uspeh na volitvah, pa naj ostanemo močna opozicija, ali zmagamo.

PD: Gre za pet različnih strank, ki imajo zelo različne programe. Kakšne so razlike med osnovnimi skupinami; med socialdemokrati, demokrati, Kmečko zvezo, mislim, da so nekatere bistvene razlike.

DR. PUČNIK: Seveda so. Najlažje je pokazati razliko med Kmečko zvezo in socialnimi demokrati. Kmečka zveza se razume kot strokovno združenje, sindikalno, za uveljavljanje interesov kmečkega stanu. Pravijo, da hočejo stanovske interese uveljavljati tudi s političnimi sredstvi. Pravijo, da so politična stranka, pa ne samo to. Svoje osnovne zahteve povezujejo predvsem s kmetijstvom in še v tem okviru predvsem na položaj kmečkega prebivalstva. V ospredju njihovega programa so družinske kmetije. To je razlika med njimi in socialnimi demokrati. Razlika s krščanskimi demokrati je predvsem v tem, ker vztrajajo na krščanski socialni etiki, skušajo izhajati tudi iz nekaterih teoloških opredelitev človeka kot bitja v družbi, kar je nam, socialnim demokratom, tudi naje izhodišče. Skušajo, kot je pokazala ta nesrečna, pretirana in manipulirana razprava o splavu, postavljati stvari bistveno drugače kakor nekatere druge stranke v okviru Demosa. Najmanjša je razlika med slovenskimi demokrati in socialnimi demokrati. Slovenski demokrati so se opredelili ob ustanovitvi kot gibanje, katerega namen je uveljaviti v Sloveniji pluralizem. Takrat so rekli, ko bodo to uveljavili, bodo sploh razmišljali, ali bodo obstajali naprej ali ne. To zadnje danes ni več vprašanje, slovenski demokrati so politična stranka, ki se hoče srednjeročno ali dolgoročno uveljaviti v slovenskem političnem prostoru.

Druzi nas vse, kar poudarja temeljne človekove pravice, narodno vprašanje, odnos do uveljavljanja demokracije v družbi, v medijih, šolstvu, izobraževanju in znanosti. Tu je veliko sorodnosti, razlike pa se začnejo pri opredelitvi demokracije, kajti za nas je drugače opredeljena. Soci-

Intervju z Jožetom Pučnikom

S hitrimi koraki v parlamentarno demokracijo

V letošnjem aprilu bodo v Sloveniji volitve v republiško skupščino in v občinske skupščine, istočasno pa bodo slovenski volilci izvolili svoje zastopnike v zvezno skupščino. Prvič po vojni bodo volilci na Slovenskem imeli možnost izbirati med različnimi kandidati in strankami. V zadnjem času so se te ustanovile nove stranke, nekatere so se v sedanjem volilnem boju združile. V našem dnevniku bomo spremljali volilni boj z vsakdanjimi poročili in tudi z intervjuji. V današnji številki objavljamo intervju našega dopisnika z JOŽETOM PUČNIKOM, ki so ga stranke demokratične opozicije - DEMOS predlagale za predsednika predsedstva Slovenije.

alni demokrati vidimo v demokraciji samo tehnologijo za omišljanje pravne države. To je malo abstraktno, toda izhajamo iz stališča, da je pravno državo težko sprejemati, ker je vedno pritisk na ljudi; pravna država ni samo zaščitnica, ampak včasih nalaga tudi dolžnosti, ki so neprijetne. Da bi to ljudje lahko sprejeli, potrebujejo demokracijo in demokracija je tista evropska tehnologija, ki posreduje občutek, kot da mi sami delamo to državo, čeprav je resničen posameznikov vpliv pri tem silno, silno majhen zaradi drugih mehanizmov v družbi, oblastništva, zlorabe oblasti itn., včasih sploh ne obstaja, toda socialno-psihološko je zelo pomembno. Tudi pojem države uveljavljamo na neki način, morda smo celo v tem pogledu teoretično razvitejši. To ni kritika slovenskih demokratov, mogoče bolj analiza s stališča socialne demokracije. Naše izhodišče so temeljne človekove pravice. Zato uveljavljamo socialno demokracijo kot aplikacijo temeljnih človekovih pravic v koaliciji in razdelitvi gmočnih razmer v družbi. Pri tem skušamo izhajati iz klasičnega socialnega vprašanja, iz doživljanja socialnih krivic, razlik itn. in iskanja odgovora na to. Hotel sem prikazati povezavo med temeljnimi človekovimi pravicami in dvojnostjo pravne države. Poudarjamo, da so temeljne človekove pravice v programih v protislovju. Moja temeljna človekova pravica ima postavljene meje, ki so tam, kjer se začneja tvoja pravica, pravica drugega človeka. V tem je vsaka družba

konfliktna. Konflikt, protislovja, napetosti in trenja so strukturalno dana in jih ne moremo pripisovati samo, kot so komunisti poskušali, določenim razrednim odnosom. Mislimo, da je konflikt med ljudmi strukturalno dan, morda celo biološko utemeljen in da temu ne moremo ubežati. Če je to res in za nas je res, se postavlja temeljno vprašanje socialnosti, kako posredovati med temi interesi, menedžerskimi posli, posli organiziranja družbenih mehanizmov, da bi se strukturalno dana protislovja oblikovala, razreševala in razvijala čimbolj humanistično, mirno in demokratično, upošteva temeljne človekove pravice. Pravna država je edina doslej znana tehnologija za razreševanje teh protislovij, ne da bi jih kdajkoli lahko dokončno razrešili. To je večna naloga.

Pri socialnodemokratskem razumevanju pravne države in sploh demokracije, je demokracija primarna, ker je povezana neposredno s temeljnimi človekovimi pravicami. Drugi obvezni kriterij za socialne demokrate pa je socialnost. Družba mora biti v vsakem času in prostoru socialna, kar pomeni vedno samo nekaj relativnega glede na dane gmočne, duhovne in politične možnosti v času in prostoru. Zato odklanjamo pojem socializma kot nekakšen teoretičen konstrukt, ker je hotel vnaprej vsebinsko določiti, kaj je socializem kot prehod v komunizem. To je za nas preveč abstraktno, to so za nas konstrukt, ki so v 19. stoletju odigrali zelo pomembno vlogo pri mobilizaciji delavstva, sindikatov in imajo trajno zaslug v razvoju evropske pravne države,

toda za nas so teoretično porozni, nesprijemljivi, kajti mislijo, da je mogoče socialnost družbe vsebinsko vnaprej opredeliti. Mi pa smo skeptični in mislimo, da je to potrebno v času in prostoru, tako rekoč sproti, nenehno opredeljevati. V tem smislu je socializem, čeprav ta pojem kot socialni demokrat zavračam, nekaj, kar ni uporabno v tem pomenu. Zato izhajamo iz klasičnega socialnega vprašanja, doživljanja razlik in se naslanjamo na tisto tradicijo v Evropi, iz katere je marksizem in evropska socialna demokracija zrasla, namreč razsvetljenstvo, ki se je začelo pri političnem sistemu, se razvilo na socialno problematiko.

Iz teoretičnih, pa tudi iz povsem praktičnih volilno-taktičnih razlogov ne moremo več uporabljati pojma socializem, ne demokratičen, ne po meri človeka. Prvič je toliko difuznosti, da ne vemo, kdo je danes v ZK sposoben teoretično opredeliti ta pojem demokratičnega socializma, drugič pa slovenskim volilcem ne moremo prisoditi potrpežljivosti, da bi jim danes še kdo začel obljubljal zares pravi socializem. Zato zavračamo ta pojem.

PD: Kakšna je povezava z drugimi socialističnimi in socialdemokratskimi strankami?

DR. PUČNIK: »Povezava je tesna. Imamo povezave s 24 strankami, z nekaterimi zgolj formalne, s tremi ali štirim pa so ti stiki zelo tesni in se kažejo v obliki pogostih obiskov, stikov in pogovorov. Mi ne govorimo, da hočemo storiti v Sloveniji vse, da pride Slovenija v Evropo, čeprav je to malo demagoško.

PD: Kakšen je odnos do Slovencev, ki živijo izven meja matične domovine? Mislim na zamajske Slovence in izseljence.

DR. PUČNIK: To je za nas eno osrednjih vprašanj. Matična domovina Slovenija, slovenska država, mora bistveno spremeniti dosedanj odnos, povečati in sistematizirati skrb. Zahtevamo ministrstvo za Slovence v zamejstvu, zahtevamo pomoč, ne glede na verske, politične in druge opredelbe, ne samo v obliki miloščine, temveč v obliki organiziranih stikov. In tretjič, zahtevamo, da v novem slovenskem parlamentu dobijo nekaj mest Slovenci iz zamejstva. Gre za to, da bi imela vsaka manjšina iz sosednjih dežel mogoče po en glas, mogoče tudi iz Kanade, Južne Amerike, Avstralije. Ideja je v tem, da dobijo nekaj mest v slovenskem parlamentu, posvetovalno, s pravico informiranja, razpravljanja, dajanja pobud. V stvareh, ki bi zadevale notranjo politiko slovenske države, ne bi smeli imeti glasu. Gre za simboličen poudarek, ki naj bi ga dajala slovenska država Slovincem po svetu, ki bi prispeval k povezavi Slovencev, neodvisno kje so.

PD: V vaših izjavah ni revanšizma. To prijetno in modro zveni. Kaj vas vodi?

DR. PUČNIK: Trudim se, da bi očitkov preteklosti ne bilo, bojim se, da bi se kdaj lahko zarekel; v tem primeru se bom skušal takoj popraviti. Revanšizem zame ni samo moralno individualno vprašanje, temveč temeljno vprašanje Slovenije. Če hočemo priti iz tega zelo težavnega položaja, v katerem smo, se moramo ozirati samo v prihodnost. Nobenega pomena nima, če bi kdo začel sodnijsko brskati po preteklosti. To ni samo krivično, to je od vsega začetka obsojeno na neuspeh. Bremenilo bi ves nadaljnji razvoj.

Pogovor zapisal BOGO SAMSAR

Kongresi in caravanning na sejmišču, plovila pa ob nabrežju Včeraj so predstavili značilnosti 13. izvedbe razstave Nauticamp

Če je sodila med lanske novosti Nauticampa tudi njegova organizacijska in fizična razdvojitve med Trstom in Tržičem, pa označuje letošnjo izvedbo okoliščina, da bo 13. navtični sejem z razstavo za kampiranje in prosti čas vred samo v našem mestu, četudi prostorsko oziroma vsebinsko razdeljen. Na sejmišču pod Montebelom bodo razstavljali počitniške prikolice, šotore in vse, kar sodi k letovanjskemu šotorjenju, razen tega se bodo tod odvijale obrobne prireditve, kot so, denimo, kongresi; in ob nabrežnih pomolih okrog Pomorske postaje in bivše ladjedelnice Sv. Marka pa bodo prikazovali nove in rabljene čolne, jahte, vsakovrstne pritkline in siceršnje proizvode iz obrtniških delavnic pa tudi tovarn, ki delujejo na področju pomorskega turizma.

Značilnosti letošnjega Nauticampa 90, ki se bo začel v četrtek, 8. marca, in bo trajal do ponedeljka, 12. marca, so obrazložili na včerajšnji tiskovni konferenci predsednik Velesesejske ustanove Gianni Marchio, njen generalni direktor dr. Giorgio Tamaro in predsednik prireditvenega konzorcija Audoly, navzoč pa je bil tudi predsednik Trgovinske zbornice Giorgio Tombesi, saj ta organizem sodeluje pri organizaciji sejske razstave z ustreznim finančnim prispevkom.

Prav zbornični predsednik je v skopih besedah obnovil in utemeljil polemike iz preteklosti, ki so privedle do tega, da leta 1987 prireditve sploh ni bilo, da je leto pozneje ome-

jeno zažvela z odločilno pomočjo družbe Società Progetto Trieste in da je bil lani njen spektakularnejši del v tržaški marini, kakor je povedal Marchio. Trgovinska zbornica sprva ni hotela denarno podpreti Nauticampa, ker je ta kakovostno upadal, ker pa ni bilo zanj dovolj zanimanja; prireditelji niso mogli takrat kriti niti stroškov za prevoz plovil. Po ustanovitvi Konzorcija Gornji Jadran pa so se razmere zboljšale - od skupno 150 podjetij, ki delujejo na področju navtike, se jih je vanj vključilo 16 - saj je njegovo članstvo sodelovalo tudi na mednarodno odmevnejši razstavi v Genovi, in tako je Zbornica pozvala Velesesejem, naj del Nauticampa priredi na mestnem obrežju, kajti le tako mu bo lahko priskočil zbornični odbor na pomoč. »Prevzeli smo veliko breme,« je dodal Tombesi, »upamo pa, da se bo to obrestovalo s primeren poslovnim uspehom.«

Predsednik Veleseseja Marchio je izrecno poudaril pomen porazdelitve Nauticampa, ki sodi v strategijo sistematičnega angažiranja celovite mestne stvarnosti v sejske prireditve. Zaslugo za to je pripisal občutljivosti Zbornice, »ki je hotela že drugič - po lanskem septembrskem salonu "50 e Più" - prispevati h kakovostnemu skoku« neke manifestacije, pa tudi seveda koordinacijskemu konzorciju, v katerem so Tržaška občina, Pokrajina, Letoviščarska ustanova, Deželna ustanova za razvoj obrti (ESA), pristaniška ustanova EAPT in

organizacije zainteresiranih podjetnikov. Ob Nauticampu tokrat ne bo športno-tekmovalnih prikazov kot v preteklosti, ker bo Comitato Trieste 2000 take in podobne prireditve združil v napovedani majski manifestaciji, pač pa bodo dali poseben poudarek Tehničnemu navtičnemu zavodu oziroma sektorju ladijskih graditeljev, ki je v znanih težavah. Marchio je potem še poudaril, da se bosta udeležila slovesnosti ob odprtju sejma kot častna gosta predsednik Mednarodne velesesejske ustanove v Genovi odv. Giuliano Pennisi in predsednik Zveze italijanskih navtičnih delavnic oziroma Consornautice (prirediteljice genovskega Mednarodnega navtičnega salona) dr. Aldo Ceccarelli.

Predsednik odbora za organizacijo Nauticampa Audoly, ki je tudi član zborničnega odbora, je podrobneje orisal značilnosti razstave plovil pri Pomorski postaji in na območju Sv. Marka, nakar je dr. Tamaro spregovoril o kongresni dejavnosti. Zasedanja in posveti bodo v sejski Kongresni palači; bolje bi bilo, ko bi bili na Pomorski postaji, vendar to ne bo mogoče iz tehničnih razlogov. Prvi kongres bo že 7. marca (torej dan pred odprtjem Nauticampa), zadeval pa bo čarterstvo (najemanje plovil) in brokeražo (zavarovanje). Sicer pa bodo prireditelji sejma poskrbeli za posebne avtobusne prevoze izpod Montebela do razstavišč ob morju.

D. G.

Ob Prešernovem prazniku v Slovenskem klubu Koroški pesniki o severnem robu slovenske stvarnosti

Severni rob slovenske poezije in stvarnosti, ki so ga v tork predstavljal v Slovenskem klubu mladi koroški pesniki in kulturni ustvarjalci Maja Haderlap, Fabjan Hafner in Cvetka Lipuš, je obiskovalce Kluba naravnost navdušil. Zaslugo za to nosijo prav gotovo mladi koroški gostje, ki so neobremenjeno in povsem sproščeno spregovorili o literarnem snovanju na Koroškem, o tamkajšnjem kulturnem in na splošno družbenopolitičnem utripu ter o značilnostih tega avstrijskega "Bundeslanda", ki ga kulturno in poli-

tično razlikujejo od ostalih avstrijskih dežel.

Maja Haderlap, Fabjan Hafner in Cvetka Lipuš predstavljajo namreč mlado koroško generacijo, ki pa je s svojim delom že zarezala v koroško kulturno stvarnost in ki goji nove in neobremenjene odnose tako z matico kot s slovenskim zamejstvom v Italiji, a predstavljajo tudi novo delovno jedro, ki bo obnovilo koroško literarno revijo Mladje (Maja Haderlap je postala namreč nova glavna urednica revije). Trije pesniki pa so seveda želi že precej dobre uspehe in prešli tudi spodbudna priznanja za svoje literarno snovanje. Haderlapova, ki je lani za svoje pesništvo prejela nagrado iz Prešernovega sklada, je izdala že dve zbirki (Žaliki pesmi leta 1983 in Bajalice leta 1987), Hafner, ki med drugim prevaja slovensko literaturo v nemščino (pred kratkim je izšel njegov prevod Jalovega pelina Florjana Lipuša), je leta 1988 izdal zbirko Indigo, Lipuše pa je lani objavila zbirko Pragovi dneva, ob pesništvu pa se ukvarja tudi z likovno umetnostjo.

Srečanje s koroškimi pesniki si je Slovenski klub zamislil, kot je uvodoma dejala predsednica Barbara Gruden, v duhu praznika slovenske kulture. Prav zato pa se je iz pravega literarnega večera razvil tudi zanimiv in neobremenjen razgovor, v katerem so obiskovalci kluba hoteli izvedeti kaj več o razmerah na Koroškem.

Haderlapova, Hafner in Lipuše so na začetku prebrali izbor svojih objavljenih in neobjavljenih pesmi. Nato pa so spregovorili o svojem doživljanju dvojezičnosti in o svoji vraščenosti tudi v avstrijski kulturni prostor — »meje niso več tako natančno zarisane« — o odnosu do koroških literarnih očetov, kot sta Florjan Lipuš in Gustav Januš (naša pozicija, so dejali, ni več v znamenju narodnega prebujanja in ne stremi več k izražanju kolektivnih vrednot) ter o "nihajočih" odnosih z matico. Kot rečeno, pa je bil govor tudi o kulturni zaostalosti Koroške in o preziru do kulturnih dobrin, ki se uveljavlja prav s Haderlapovo vlado.

Na sliki (foto Križmančič): od leve proti desni Maja Haderlap, Barbara Gruden, Fabjan Hafner in Cvetka Lipuš.

Prvi žarek protonov

V laboratorijih družbe Sincrotrone, ki so zaenkrat seveda še v Centru za tehnološke in znanstvene raziskave pri Padričah, je začel delovati prvi italijanski linearni pospeševalnik protonov in junov z nizko energijo. Stroj, ki so ga zgradili leta 1980 v Los Alamosu v ZDA, lahko nadomešča elektrostatične pospeševalnike, lahko pa ga uporabljajo tudi kot generatorja žarkov protonov. Pri Padričah so ga uporabljali prav v slednji namen in so na ta način — prvič v Italiji in še preden bi začeli graditi sinhrotron — "proizvedli" prvi žarek. Gre sicer za žarek protonov, vendar je to prvi korak na poti generiranja svetlobe.

Na tem projektu so začeli delati pred petimi leti, ko se je zbrala skupina raziskovalcev Vsestranskega inštituta za jedrsko fiziko v Trstu, Pizi in Pavii z namenom, da bi preučevali dinamiko jedrskih delcev in da bi razvili nove strukture za njihovo interakcijo. Skupina je posodobila stroj in ga prilagodila tukajšnjim razmeram (v kratkem naj bi ga razstavili, ker ga bodo premestili v primernejši laboratorij in ker bodo na njegovo mesto montirali prototip radijskih naprav bodočega sinhrotrona Elettra). Gre torej za dosežek, ki ni izrednega pomena, a ki je bodočim znanstvenikom sinhrotrona nudil pomembno priložnost, da spoznajo te stroje.

S. T.

Na povabilo dolinske sekcije KPI

Lev Kreft o nastajanju, strategiji, notranji reformi in volilnem programu stranke ZKS-SDP

Na povabilo dolinske sekcije KPI je predstojnikom v mali dvorani doma »France Prešeren« govoril član predsedstva »ZKS - Stranke demokratične prenove« Lev Kreft. Tako so dolinski komunisti, ki so se zbrali v zelo majhnem številu, že dva dni po konferenci, ki je sprejela prelomne sklepe o nazivu stranke in njeni izločitvi iz ZK Jugoslavije in je sprejela tudi volilni program stranke, lahko »iz prve roke« slišali, za kaj gre. Kreft je govoril o

treh temah: o dogajanjih v slovenski partiji od lanske konference, ki je sprejela še zelo nedorečen program prenove do nedeljskih odločitev, o strategiji stranke in njeni notranji reformi.

Za program prenove je dejal, da ne izhaja iz celotnega pogleda na svet, ampak poskuša odgovoriti na zelo konkretne politične izzive sedanjosti; zato ni samo pragmatičen, ampak tudi eklektičen in so nekatere njegove se-

stavine težko spojilive, kot na primer neokonservativem (poudarjeno prisanje na trg in privatno podjetništvo) in socialna država kot ustanova vitalnih vprašanj, ki jih poraja radikalna usmeritev na tržno gospodarstvo (stanovanjsko vprašanje, zaposlovanje, ekologija itd.). Naslednja pomembna programska sestavina so uveljavljanje postulatov civilne družbe (človečanske pravice in avtonomije skupin in skupnosti) in slovenstvo, ki vključuje tudi cilj: S (konfederativno) Jugoslavijo v Evropo!

Izhodišče volilne strategije je stabilen prehod v moderen evropski demokratičen red (vključujoč socialno državo), ki ne bo nekritično zavrgel vsega iz povojnega razvoja. Za stabilen prehod pa je potrebna koncentracija parlamentarne oblasti ob naprednem »centru«, torej sredi med desnimi in levimi ekstremizmi. V tem središčnem položaju pa vidijo razen sebe kot potencialne zaveznike Socialistično zvezo Slovenije, ZSMS (Za svobodo mislečega sveta), Socialdemokratsko zvezo, zelene in neodvisne skupine. Stranke demokratične prenove si žele tak volilni razplet, ki bi onemogočil eni sami stranki, da bi vladala, zase pa rezultat, ki bi ji omogočal sodelovanje v spreminjanju družbe in države. Obvestil je, da tudi zadnje raziskave (ob dejstvu, da se ena tretjina volilnega telesa še ni odločila) napovedujejo ZKS 17-18% glasov (gre za raziskave pred zadnjimi prelomnimi spremembami).

V razpravi, ki je bila delno obarvana z razumljivim čustvenim nabojem ob izginjanju simbolov, pod katerimi so se borili kot partizani in komunisti, je bilo največ govora prav o (ne)upravičenosti spreminjanja imena in simbolov. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, kako se lahko dovčrajšnji komunisti čez noč prelevijo v ljudi leve, na kar je Kreft odvrnil, da je komunizem, ki se je kot udejanjena politika dokončno kompromitiral, zato naša preteklost in ne naša prihodnost. Takšna pa je tudi usoda imena in simbolov. Kar pa zadeva spreminjanje političnega značaja čez noč, je Kreft pojasnil, da se je začelo to spreminjanje že leta 1948, zdaj pa je, po popolnem krahu »komunistične« stvarnosti, prišlo do nujne radikalne kakovostne spremembe.

Kar zadeva notranjo reformo stranke, pa je napovedal ukinitve strankarske organiziranosti v državni upravi in podjetjih ter postopno depolitizacijo policije in armade. Pod »Evropo zdaj« pa razume predvsem usodno nujen prevzem evropskih postindustrijskih standardov, medtem ko je, kot za države, ki so v zahodnoevropsko skupnost že vključene, še posebej ob radikalnih spremembah na vzhodni evropski polovici v »Združeno Evropo 1992« povezanih še niz neznank.

Igor Gruden

Na sliki (foto Magajna) od leve proti desni Kodrič, Kreft, Sancin in Kocjančič.

Stare in nove šibkosti tržaške levice vplivajo tudi na manjšinska vprašanja

Tržaška levica je že zgodovinsko gledano precej šibka, njena sedanja šibkost pa izvira tudi iz dejstva, da ima zelo malo notnih pogledov na krajevno stvarnost, je torej brez konkretnih načrtov za realno alternativo. To pomanjkanje perspektiv je prišlo jasno do izraza tudi na torkovi okrogli mizi o usodi krajevnih levic, ki jo je priredil krožek Miani z namenom, da spodbudi v javnem mnenju odkrito soočanje o vlogi strank in gibanj, ki se imajo za levičarska. Nico Costa (KPI), Alessandro Perelli (PSI), Paolo Ghersina (radikalna stranka), Franco Codega (ACLI), Walter Lunardelli (Proletarska demokracija) in Andrea Wehrenfennig (Zelena lista) so dali pobudo za precej živahno razpravo, ki pa je bila vsebinsko gledano preobširna, tako da se je dejansko dosti govorilo o preteklosti, zelo malo o sedanjosti ter skoraj nič o prihodnosti, ki je bila pravzaprav glavna tema srečanja. Tudi levica pri nas torej raje gleda nazaj kot naprej. Beseda je tekla tako o raznovrstnih problemih, največ pa so se govorniki in diskutanti zaustavili pri sodelovanju med PSI in LPT ter pri vprašanjih slovenske manjšine.

Glede prvega vprašanja so dejansko vsi postavili na zatožno klop socialiste in bili mnenja, da sodelovanje PSI-LPT močno bremeni oziroma zavira vso levico, saj gre za nenaravno zavezništvo, ki

praktično nima bodočnosti in ima kot edini cilj volilno računico. Perelli se seveda ni strinjal s takimi ocenami in ponovil razloge, ki so privedli do znanega volilnega zavezništva z melonarji in ki še danes silijo PSI, da vztraja pri zahtevi po vstopu LPT v občinski in v pokrajinski odbor. S tega vidika torkovo srečanje ni povedalo nič novega. Zanimivejša je bila tako tematika, ki je od blizu zadevala našo manjšino, čeprav smo tudi tukaj slišali zelo različna mnenja o zelo različnih vprašanjih.

Wehrenfennig je bil mnenja, da slovenske organizacije posvečajo v glavnem le pozornost notranjim problemom manjšine in da se premalo pokažejo navzven. Kot primer je navedel dejstvo, da praktično ne naredijo nič, da bi se tudi Italijani učili slovenščine, levica na splošno pa dela premalo na področju kulture sožitja. Levičarske sile tudi ne razumejo, kaj se pravzaprav dogaja v Sloveniji in v Jugoslaviji, »nimajo globalnega vpogleda na to situacijo in še dalje gojijo vsaka svoj vrtilček v smislu odnosov s posameznimi strankami in gibanji«. Perelli je podčrtal, da je treba tudi manjšinska vprašanja reševati postopno in kot primer navedel vladni osnutek ministra Macchianica, »ki ne zadovoljuje nikogar, predstavlja pa edino konkretno izhodišče za nadaljnjo razpravo«. Tajnik PSI je govoril

tudi »o vse vplivnejši vlogi slovenskih socialistov«. Costa pa je v svojem posegu ostro ožigosal nedavno stališča nekaterih deželnih voditeljev KD (npr. tajnika Longa in Biasuttija), ki razglašajo na levo in desno, da je treba zaradi novih razmer v Sloveniji sedaj nujno zaščititi Slovence v Italiji. »Razvoj dogajanj v Sloveniji je seveda dobrodošel in bo prispeval tudi k reševanju teh vprašanj, ne moremo pa na noben način sprejeti škodljive logike, da se manjšinske pravice merijo po dogajanjih v Sloveniji. Italija je dolžna v skladu z ustavo in s svojim notranjim pravom pravično zaščititi manjšino, zato se bo KPI še dalje borila v to smer.«

V razpravi sta o tej problematiki spregovorila tudi Tersar (PSI) in Monfalcon (KPI). Deželni svetovalec PSI je podčrtal, da je vprašanje zaščite manjšine eno temeljnih vprašanj tržaške levice, nato pa je pozdravil kot »zelo pozitivno in pogumno« letošnje poteze KPI na fojbi v Bazovici, pri čemer pa je obžaloval, »da dobršen del Slovencev ni razumel pomena te poteze«. Monfalcon pa je rekel, da ima vtis, da tudi Slovenci močno občutijo krizo in šibkost tržaške levice ter da se »zaradi tega vse bolj zapirajo vase, v lastno sredino, kar seveda ni dobro, ne za Slovence in tudi ne za splošne perspektive levičarskih sil.«

Na torkovi seji občinskega sveta v Zgoniku

Župan Budin predstavil osnutek proračuna za 1990

Na torkovem zasedanju zgoniškega občinskega sveta je župan Miloš Budin predstavil osnutek proračuna za finančno leto 1990 in triletnega programskega načrta, o katerih bo tekla razprava na naslednji seji. V bistvu so potrjene vse postavke iz lanskega leta, čeprav parlament ni še določil dokončnega finančnega režima za krajevne ustanove in predvsem ni znano, kolikšen delež sredstev bo prispevala država. Nekaj sredstev se je nabralo od utaj davka na zgradbe SOCOF, priliv davka ICIAP na produktivne dejavnosti bo z ozirom na nove kriterije verjetno manjši in tudi dohodek od davka na smetarsko službo bo nižji. Veliko breme približno dvesto milijonov lir bo navrglo apliciranje nove delovne pogodbe za uslužbenca. Med izdatki so morali vpisati prvi obrok štirideset milijonov lir upravnega primanjkljaja. Participacijo stroškov pokrajinskemu prevoznemu konzorciju ACT v znesku 32 milijonov lir bodo krili s posojilom. Glavni posegi so seveda predvideni v splošnem triletnem planu. Omenimo naj ureditev cest in poljskih poti, potenciranje omrežja javne razsvetljave, ureditev sedeža za civilno zaščito v Gabrovci, rekreacijskega parka in Samatorcu in podpora za gradnjo kulturnega doma pri Brišičkih. Od ostalih pobud naj omenimo načrt za zunanjo ureditev športnega centra, uresničitev metanizacije, nakup opreme za knjižnico, ureditev vinskega centra, uresničitev obrtniške cone, valorizacijo kulturnih objektov in popravilo zvonika.

V uvodnem poročilu o delovanju je župan seznanil svetovalce, da je v teku januarja občinska uprava vložila na Deželo oziroma Pokrajino dvanajst prošelj za dodelitev prispevkov in sicer za kritje raziskave o ledinskih imenih in toponomastiko (pred kratkim je občina v ta namen dobila milijon lir), za prekritje roketnega igrišča, za izredno vzdrževanje šolskih poslopij, za športno-rekreacijsko opremo, za nakup tovornjaka za smetarsko službo, za uresničitev odlagališča tridih odpadkov in vodovoda za kmečko namakanje, za organizacijo poletnega centra in glasbenih tečajev, za didaktično posodabljanje vrtnaric, za izdelavo variante regulacijskega načrta (predvidoma spomladi) in za ureditev sedeža za civilno zaščito. Precej zaskrbljenosti povzroča zavlačevanje osrednje hranilnice in posojilnice pri dodelitvi posojila za dopolnitev omrežja javne razsvetljave. Negodovanje je bilo tudi slišati, ker je tržaška hranilnica zaprla okence v Sesljanu. B. S.

■ Tržaški občinski svetovalci Bekar (Zelena lista), Gobessi (LpT) in Lokar (SSK) so včeraj začeli zbirati podpise za sklicanje občinskega sveta, ki naj bi bil v celoti posvečen odgovorom odbornikov na vprašanja in na interpelacije svetovalcev, ki jih je na pretek.

V posebni tiskovni noti omenjeni občinski svetovalci ugotavljajo, da je sklic tovrstne seje zakonsko predviden. Takšno možnost nadalje upošteva tudi notranji pravilnik občinskega sveta, ki pa se je ni nikdar poslužil.

Na povabilo deželne KPI

Ciril Ribičič danes v Trstu

Predsednik centralnega komiteja ZKS-SPD Ciril Ribičič bo danes gost deželne komisije Komunistične partije Italije. Popoldne se bo sestel z deželni predstavniki KPI, nakar bo v dvorani krožka Che Guevara v Ul. Madonnina 19 tudi javno srečanje s slovenskim gostom.

Na javnem srečanju, ki se bo pričelo ob 18. uri, bo Ciril Ribičič spregovoril o izredno aktualni temi (tudi glede na konferenco slovenskih komunistov, ki se pričinja prav danes), in sicer o Zvezi komunistov Jugoslavije po nedavnem izrednem in prekinjenem kongresu.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

obvešča člane glavnega odbora, da bo seja glavnega odbora v ponedeljek, 12. februarja 1990, ob 19.30 v Kulturnem domu v Gorici, Ul. Brass 20, s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepi 17. občnega zbora SKGZ
2. Volitve izvršnega odbora
3. Razno

Med včerajšnjim posvetom na deželni ravni

Dosegli so sporazum v korist osebja IRET

Okviren sporazum o premočnosti delovne sile, hipoteza o pospešitvi njenega vpisa v dopolnilno blagajno, čimprejnjša natančna in dokončna opredelitev načrta o "demobilizaciji" tovarne: to so rezultati včerajšnjega sestanka za rešitev kriznega problema družbe IRET, ki sta ga sklicala deželna odbornika Ferruccio Saro (industrija) in Giancarlo Cruder (delo) in na katerem so bili predstavniki Urada za delo in zaposlovanje pri Deželni agenciji za delo, združenje industrijev in maloindustrijev, Intersinda in obrtnikov, sindikatov CGIL, CISL in UIL ter tovarniškega sveta in vodstva družbe.

Na sestanku so soglašali, da je treba priznati podjetju IRET krizni status v smislu sklepa CIPI iz leta 1987, torej tudi utemeljenost vpisa 133 uslužbencev v posebno dopolnilno blagajno. Gre za odvečno osebje, ki je že na tako imenovanem seznamu o premočnosti pri omenjeni deželni agenciji. Družba Aeritalia je pripravljena zaposliti določeno število odpuščenih uslužbencev v svojem novem obratu v Ronkah, da so le ustrezno usposobljeni. Združenje industrijev se je ponudilo, da polovico delovnih moči v dopolnilni blagajni zaposli pri včlanjenih podjetjih, a enako sta storili Združenje za malo in srednjo industrijo (okoli 30 uslužbencev) in združenje Associazione degli Artigiani (10 do 20).

Ob tem pa se kajpak postavlja vprašanje plačnih parametrov, glede česar so sindikalne organizacije izrazile pripravljenost na pogajanja za rešitev problema v obojestransko korist. Sindikalisti so tu še izrecno opozorili na problem ženske delovne sile, ki je pač manj zaščiten od moške.

Predsednik IRI kmalu v Trstu

V okviru posvetovanj za okrepitev politike državnih udeležb na področju ladjedelništva, bančništva, javnih ustanov in raznih dotacijskih skladov, ki je zdaj usmerjena, kot kaže, prvenstveno na Jug, a tudi v Ligurijo in Furlanijo-Juljsko krajino, bo novi predsednik Zavoda za industrijsko obnovo (IRI) Franco Nobili kmalu dopotoval v Trst. To je povedal posl. Colonijski s pripombo, da namerava IRI prispevati k utrditvi vloge, ki pritiče Trstu in FJK v sklopu novih odnosov z vzhodnimi državami.

† Nenadoma nas je zapustila naša draga mama in nona

Angela Škerlavaj vd. Šuligoj

Žalostno vest sporočajo Jadranka z možem, vnuka Andrej in Katja ter ostalo sorodstvo.

Pogreb bo jutri, 9. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

† Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Opčine, Rekovac, Maribor, Bergamo, 8. februarja 1990

Ob smrti mame Gele izrekata Jadranki iskreno sožalje

Mima in Boris

Ob nenadni izgubi drage none sočustvujeta z Andrejem in družino

Alessia in Laura Rudež

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

Albina Lukežič vd. Gorjan

(Binča)

Pogreb bo jutri, 9. t. m., ob 10.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinaru.

Žalujoči hči Darja ter sinova Šandro in Zorko z družinami.

Katinara, 8. februarja 1990

Ob izgubi drage mame izraža PD Mačkolje iskreno sožalje svojemu dolgoletnemu odborniku Zorku Gorjanu in vsem svojim.

Ob izgubi drage mame Albine izraža dolinska sekcija Slovenske skupnosti občuteno sožalje svojemu odborniku Zorkotu in družini.

Pred štirimi leti je preminil

Anton Sandalj

Žena, hčerka in sin se ga z ljubeznijo spominjajo.

8. 2. 1989

8. 2. 1990

Minilo je že eno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

prof. Adolf Šušteršič

Z ljubeznijo se ga spominjajo žena, hčerka, zet in ljubljeni vnuki.

Trst, Jeruzalem, Koblenz, Ljubljana, 8. februarja 1990

Akcija v pomoč ranjencem iz Romunije

Italijansko-romunski odbor je včeraj poslal poziv vsem ustanovam, združenjem, političnim silam in posameznim državljanom, naj prispevajo za novo solidarnostno akcijo. Kot smo že zapisali, je prav solidarnostni odbor omogočil prevoz hudo bolnega 15-letnega dekleta v tržaško otroško bolnišnico Burlo Garofolo. Dekle je na žalost takoj po prihodu v bolnišnico izdihnilo, v prihodnjih dneh pa bodo prepeljali v Trst drugih sedem ranjencev in 2-letno deklico, ki potrebuje nujno in izredno bolniško nego. »Vse to,« piše v tiskovnem sporočilu solidarnostnega odbora, »terja celo vrsto problemov finančnega značaja in zaradi prenočitve, ki jih odbor sam ne more rešiti.« Zato odbor poziva Tržacane, naj še vnaprej izkažejo svojo solidarnost z romunskim prebivalstvom.

Po informacijah solidarnostnega odbora je položaj trenutno v Romuniji skoraj slabši kot v prvih dneh, saj je pomanjkanje zdravil in primernih medicinskih aparatov še vedno dramatično, zaradi česar so še mnogi bolniki in ranjenci obsojeni na smrt.

■ Tržaški preiskovalni sodnik Filippo Gulotta je na začetni preiskavi prostil štiri Tržacane, ki so jih osumili, da so prekupčevali z orožjem. Gre za Francesca Alessandra Quercija, Paola Matteucci, Michela Bellofatta in Francesca Franzila. Sodišče je uvedlo preiskavo po požaru sedeža konzorcija COGEST v Ul. Mazzini.

Gregorčičeva dvorana je bila včeraj nabito polna Uspela proslava upokojencev ob Dnevu slovenske kulture

Med prvimi so letos proslavili Dan slovenske kulture člani Društva slovenskih upokojencev, ki so se včeraj popoldne v velikem številu udeležili občutene Prešernove proslave v Gregorčičevi dvorani. Priridev je povezovala predsednica Društva Nadja Pahor, ki se je med drugim zahvalila nastopajočim, da so se odzvali vabilu upokojencev.

Slavnostni govornik letošnje pririditve slovenskih tržaških upokojencev je bil režiser Jože Babič, ki je svoj govor začel in sklenil z znanimi verzij iz Prešernove Zdravice. Osrednja tema Babičevega govora pa je bila bodočnost slovenske kulture v FJK, ki se bo

po njegovem mnenju morala nujno in na čimbolj konstruktiven način soočiti z italijansko kulturo.

S samospevi slovenskih skladateljev je na včerajšnji Prešernovi proslavi v Gregorčičevi dvorani nastopila Aleksandra Pertot ob klavirski spremljavi Gojmira Demšarja. Baritonist Giuliano Pelizon, ki ga je na klavir prav tako spremljal prof. Demšar, pa je zapel nekaj ljudskih pesmi. S krajšim izborom svojih pesmi se je na pririditvi slovenskih tržaških upokojencev predstavil tudi pesnik Aleksej Pregarc.

Na sliki (foto Magajna) utrinek z včerajšnje pririditve upokojencev.

Od jutri dalje ob številni udeležbi diskutantov

Simpozij inštituta Gramsci o bodočnosti našega mesta

"Bodočnost Trsta" je naslov javnega posveta, ki ga za konec tedna prireja Deželni inštitut Gramsci ob sodelovanju krajevnega Združenja industrijev, Trgovinske zbornice, Konzorcija centra za znanstvene in tehnološke raziskave in Avtonomne pristaniške ustanove. Posvet, za katerega so dali pokroviteljstvo deželni odbor Furlanije - Julijske krajine ter Občina in Pokrajina Trst, finančno podporo pa je nudila Tržaška hranilnica, bo v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 15.

Posvet se bo začel jutri ob 9. uri z običajnimi uvodnimi pozdravi, sledilo bo poročilo prof. Sergia Parrinella z rimske univerze o "socio-gospodarskih značilnostih in perspektivah mesta", popoldne (ob 15. uri) pa bo prof. Ugo Marchese z univerze v Genovi govoril o "problemih pristaniška s širše vizije prevoznega sistema, ki gravitira na Trst". Obema poročiloma bo sledila razprava. V soboto ob 9. uri bo inž. Carlo Eugenio Rossi s Fiatovega študijskega centra govoril o "Znanstveni raziskavi in njenih učinkih na kulturo in industrijske dejavnosti mesta in dežele", popoldne bo o "Problemih urbanističnega razvoja mesta in uporabe teritorija glede na perspektive gospodarske prenovne", poročal prof. Edoardo Salzano z Vsedržavnega inštituta za urbanistiko, sledila bo razprava, zaključke posveta pa bo (okrog 18. ure) povzel sen. Silvano Andriani s Študijskega centra za gospodarsko politiko.

Vsakemu poročilu, kot smo omenili, bo sledila razprava, v kateri bodo imeli besedo predvsem krajevni znanstveni, gospodarski in politični predstavniki. Organizatorji posveta so objavili seznam udeležencev v razpravo. To so (po abecednem redu) Nino Andreatta, Fulvio Anzellotti, Giacomo Borruso, Antonio Brambati, Paolo Budinich, Gianfranco Carbone, Giorgio Conetti, Pietro Cordara, Armando Costa, Antonino Cuffaro, Umberto Curi, Giorgio De Marchi, Giorgio De Rosa, Tito Favaretto, Giancarlo Ghirardi, Ezio Giuricin, Bruno Gozzi, Roberto Grandinetti, Vojko Kocjančič (ki je tudi edini Slovenec na seznamu), Roberto Lenghi, Federico Pacorini, Maurizio Pessato, Mario Puglisi, Giovanna Ricoveri, Domenico Romeo, Giorgio Rossetti, Mirano Sancin, Luciano Semerani, Donatella Turtura, Roberto Viezzi in Michele Zanetti.

Odprli jo bodo jutri v Prosvetnem domu na Opčinah

Razstava grafik in slik Šempetrčana Ivana Roba

Kulturno društvo Tabor bo jutri v Prosvetnem domu na Opčinah ob 20. uri odprlo razstavo slik, grafik in risb šempetrškega slikarja Ivana Roba, ki je že znan zamejskemu občinstvu, saj je leta 1982 razstavljal v gorškem Kulturnem domu. Slikarja, ki s svojim delom zastavlja večna vprašanja o človekovem bistvu in o njegovem položaju v vesolju, bo predstavil novogoriški kritik Marko Vuk, priridev pa bosta popestrila pianista Katja Granier in Ivan Milič.

Na sliki Robovo platno iz ciklusa, ki je bilo razstavljeno v Gorici.

Rešilec obiskal osnovno šolo Marica Gregorič

Predvčeršnjim dopoldne je prišel rešilec Rdečega križa na dvorišče osnovne šole Marica Gregorič-Stepančič, vendar se ni zgodilo nič hudega, nihče se ni udaril ali zbolel. Otroci so bili zdravi in veseli in radovedno čakali na prihod rešilca. Učno osebje je namreč prosilo ravnateljstvo Rdečega križa, ali bi lahko prišli bolničarji z ambulantno, da bi razložili učencem, kaj vse storijo v primeru nesreč in raznih nujnih posegov. Ravnateljstvo je rade volje privolilo in tako sta dva bolničarja razložila in pokazala otrokom, kako poteka delo prve pomoči. Otroci so bili zelo zadovoljni in z velikim zanimanjem sledili, kar sta jim bolničarja razlagala in pokazala. Seveda so se ob zaključku srečanja vsi skupaj slikali pri rešilcu. Naj omenimo še, da je prejšnji mesec obiskala šolo zdravnica Erika Briščik, ki je otroke zelo natančno in poučljivo seznanila s kožnimi boleznimi.

Borci iz Boljunca se bodo zbrali na družabnosti v hotelu Maestoso

V soboto se bodo v Lipici v hotelu Maestoso zbrali, kot vsako leto ob tem času, člani sekcije VZPI-ANPI iz Boljunca, njihovi družinski člani pa tudi bivši borci iz raznih krajev tržaške pokrajine na že tradicionalni družabni prireditvi.

Že sedmič bo takšna družabnost v Lipici, s katero se želijo bivši borci iz dolinske občine spomniti množičnega odhoda mladih fantov in moč v partizane. Bilo je to 9. februarja 1944.

Veliko so žrtvovali vasi dolinske občine za zmago nad fašizmom in nacizmom, za mir v svetu in tudi za to, da bi naš narod končno dosegel svoje pravice; veliko jih je v tem boju padlo, umrlo v zaporih, taboriščih in internacijah.

Boljunjska sekcija VZPI-ANPI hoče ostati zvesta idealom, ki so takrat vo-

dili antifašiste, torej vse borce za mir in demokracijo v svetu.

Vsakoletna srečanja ob tem času, ki so potekala najprej kar v vasi, nato v Hrpeljah, so priložnost, da se bivši borci s te in druge strani meje, prijatelji in somišljeniki srečajo, se med seboj pogovorijo, zaplešejo in zapojejo in utrdijo ob poslušanju priložnostnih govorov tudi svoje prepričanje, da zmaguje kljub vsem težavam prepričanje, da brez svobode in demokracije ne gre in da je treba z bojem za te ideale nadaljevati, v drugačni obliki kot tedaj pred več kot 45 leti, pa vendarle nadaljevati.

Goste, ki so se tudi tokrat v lepem številu vpisali za prireditev, bodo zabavali Veseli godci iz Boljunca in pa orkester hotela Maestoso. (N. L.)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Tennessee Williams

Tetovirana roža

Režija MARIO URŠIČ

PONOVITEV:

danes, 8. februarja, ob 16. uri
- Abonma red I

Danes, 8. t. m., ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, II. nad.

odprtje razstave
Dvojezičnost pred Maccanicom
Dokumenti iz arhiva Sama Pahorja

Razstava bo odprta do 16. t. m. vsak dan, razen sobote in nedelje, od 9.30 do 12.30 in od 16. do 20. ure.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu

ciklus otroške urice v NŠK ČRTA, PIKA, KROG IN NOS - ŠE VPRAŠAJ - IN BOŽO KOS

Prijetno urico bomo preživeli skupaj z ilustratorjem in urednikom Cicibana

Danes, 8. t. m., ob 17. uri v NŠK, Ul. sv. Frančiška 20/1.

Vabljeni osnovnošolski otroci.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 8. februarja 1990

VOJMIL

Sonce vzide ob 7.18 in zatone ob 17.21
Dolžina dneva 10.03 - Luna vzide ob 15.55 in zatone ob 6.37.

Jutri, PETEK, 9. februarja 1990

APOLONIJA

PLIMOVANJE DANES: ob 2.43 najnižja -15 cm, ob 8.16 najvišja 42 cm, ob 15.00 najnižja -65 cm, ob 21.40 najvišja 44 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 3,4 stopinje, zračni tlak 1027,3 mb raste, brezvetrje, vlaga 87-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 9,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marta Saccomani, Matteo Gerasina, Silvia Smrekar, Margherita Flego, Alice Poiani.

UMRLI SO: 63-letni Aldo Acerbi, 75-letna Gina Zatterin vd. Pontini, 78-letna Albina Lucchesi, 81-letni Ugo Raffaelli, 91-letna Giovanna Amati, 77-letna Narcisa Cononica por. Cecco, 84-letna Angela Skerlavaj, 91-letni Giovanni Gnidica, 83-letna Iolanda Mocenigo vd. Delben, 76-letna Francesca Battisti, 52-letna Renata Rak por. Scerbi, 93-letna Aurelia Doria vd. Ramamin, 84-letna Eleonora Renzi por. Valenti, 15-letna Cristina Eremia, 84-letni Bruno Silvini, 80-letni Duilio Chiabai.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 5., do sobote, 10. februarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
- FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
- FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
- FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

SPDT prireja v nedeljo, 11. februarja, avtomobilski izlet na Vrhe nad Vipavsko dolino. Na krožni poti bo približno 4 ure hoje in izlet je primeren za vse. Zbirališče udeležencev je na Opčinah pred Posvetnim domom ob 9. uri. Potrebna pojasnila daje Franc Armani (tel. 415318).

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja svoja dela FABIO SMOTLAK - slike in grafike.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke v Ul. Filzi 10 razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KOREN SKERK.

V občinski galeriji v Miljah na Trgu republike 2 razstavlja slikar DANTE PISANI.

V konferenčni dvorani v Miljah, na Trgu republike 2, bodo 9. februarja predvajali video o slikarjevem ustvarjanju in delu.

V galeriji Bassanese na Trgu Giotti 8 je na ogled fotografska razstava SERGIA SCABARJA.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 razstavlja svoja dela do 15. februarja slikarka RENATA PINAGLIA BERTOGLIO.

V Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, je odprta razstava POMAGAJO OTROKOM - LIKOVNI UMETNIKI ZA SKLAD MITJA ČUK. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure.

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom. Jutri, 9. t. m., ob 20. uri odprtje razstave slik, risb in grafik IVANA ROBA, ki ga bo predstavil Marko Vuk. Na večeru sodelujeta s klavirskimi točkami Katja Granier in Ivan Milič. Vabljeni!

V galeriji C.P.A. - Centro Piccola Arte - v Ul. Bernini 4 razstavlja do 15. t. m. svoja dela slikarka FULVIA FERMO.

razne prireditve

KD Fran Venturini priredi DAN SLOVENSKE KULTURE v sodelovanju s COŠ Mara Samsa jutri, 9. t. m., ob 19. uri v Centru A. Ukmar - Miro pri Domju. Vljudno vabljeni!

PD Slovenec Boršt-Zabrežec priredi jutri, 9. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši ob dnevu slovenske kulture PREŠERNOVO PROSLAVO. Sodelujeta Stane Raztresen in zbor upokojencev iz Brega.

V Društvu slovenskih izobražencev bo ponedeljkov večer 12. t. m. posvečen 100-LETNICI ROJSTVA LITERARNEGA ZGODOVINARJA DR. FRANCETA KOBLARJA. Govorila bosta dr. Stane Gabrovec in prof. Alojz Rebula. Začetek ob 20.30.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole sporoča, da so na sedežu SŠS - Ul. Carducci 8/II - na razpolago obrzci in informacije za premitivne neučnega osebja v staležu. Rok za predložitev prošnje zapade 11. marca 1990.

prispevki

V spomin na Albina Petarosa in Sandra Kureta daruje Slava Slavec 20.000 lir za SKD Slavec v Ricmanjih.

V spomin na Aleksandra Kureta daruje Oskar Kuret z družino 20.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na drago mamo Doro Starc darujeta Angel in Klara 100.000 lir za KD Skala iz Gropade.

V spomin na drago nono Doro Starc darujejo Susy, Cinzia in Manuela 30.000 lir za dom Jakoba Ukmarja iz Škednja.

V spomin na pok. Doro Starc darujeta Aldo in Sonja Gornik 30.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Namesto cvetja na grob pok. bratranca Zorota Grgiča darujejo Vida, Ančka, Marijo, Marija in Zdenka 20.000 lir za SKD Lipa, 20.000 lir za ŠD Zarja, 20.000 lir za bazovsko cerkev in 20.000 lir za Pogrebno podporno društvo v Bazovici.

V spomin na strica Ladislava Rebulu darujeta Miloš in Gianni z družinama 50.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade in 50.000 lir za SKD Vigred.

Ob 1. obletnici smrti Žarka Družine darujeta žena in sin z družino 50.000 lir za proslavo 90-letnice društva PD Slovenec Boršt-Zabrežec.

V spomin na Gina Kocjančiča daruje Mimi Sedmak 20.000 lir za MePZ Vesna iz Križa.

V spomin na Nedo Dačev daruje mama 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na Zorota Grgiča darujejo sosedje 40.000 lir za Bazovski dom, 40.000 lir za KD Lipa in 40.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Miro Sulčič darujejo Pierina, Tanja in Milena 30.000 lir za kriški Ljudski dom.

Ob 5. obletnici smrti ljubljenega sina Oliviera daruje mama Berta 20.000 lir za MPZ Vesna in 10.000 lir za Dom A. Sirka v Križu.

Namesto cvetja na grob Mire Šemec daruje Eda Indri 10.000 lir za kriški Ljudski dom.

TUD TRIESTE USATO DIRETTO

NEPOSREDNA PRODAJA RABLJENIH AVTOMOBILOV - TRST

Nov način prodaje ali nakupa rabljenega avtomobila, kamperja ali motocikla brez posrednikov direktno privatnik - privatniku

- parkirišče za vozilo, neposredno dogovarjanje med teboj in kupcem
- takojšen servis ACI pri prepisu lastništva, možnost takojšnjega finansiranja (c.r.t) in zavarovanja (MEIE Ass.)
- navseti in pomoč na mestu samem pri mehničnem in električnem preverjanju vozila.

TRŽAŠKI VELESEJEM

DATUMI RAZSTAV: 10.-11. februar, 17.-18. marec 7.-8. april, 5.-6. maj

URNIK: od 10. do 19. ure.

Namestitev vozila na sejmišče od 8. do 10. ure.

Za obiskovalce vstop prost. INFORMACIJE tel. 040/44110

menjalnica 7. 2. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1233.—	1222.—	Japonski jen	8,479	8,300
Nemška marka	745,200	742.—	Švicarski frank	834,080	831.—
Francoski frank	218,850	217.—	Avstrijski šiling	105,925	105.—
Holandski florint	660,760	656.—	Norveška krona	192,260	190.—
Belgijski frank	35,574	35,100	Švedska krona	209,500	206.—
Funt sterling	2100,900	2075.—	Portugalski eskudo	8,432	8.—
Irski sterling	1976,200	1940.—	Španska peseta	11,463	11.—
Danska krona	192,770	190.—	Avstralski dolar	936,400	900.—
Grška drachma	7,915	7,500	Jugoslov. dinar	—	100.—
Kanadski dolar	1033,750	1000.—	ECU	1516,200	—

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Nocoj ob 20. uri bo v gledališču Verdi na sporedu sedma ponovitev Leharjeve opere VESELA VDOVA (red H). Dirigent Daniel Oren, režiser Gino Landi. V glavni vlogi bo nastopila Luciana Serra, ostali interpreti so: D. Mazzucato, R. Frontali, M. R. Cosotti, G. Riva, E. Pandolfi, G. Vanzelli, D. Zerial, G. Botta, R. Susovski, M. Volo, M. Lubini, P. Zuzich, G. Jenco.

Jutri ob 18. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi (Ul. S. Carlo 2) srečanje z izvajalci opere Vesela vdova, ki ga organizirajo Zdrženje prijateljev operne glasbe G. Viozzi.

ROSSETTI
Nocoj ob 19. uri (red četrtek)bo Teatro Stabile iz Turina predstavil O'Neilovo delo STRANO INTERLUDIO. Režija Luca Ronconi. V abonmaju odrezek št. 7. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO
Danes, 8. t. m., ob 10.00 bo na sporedu ponovitve igre za otroke L'INVERNO DEL PETTIROSSO (Taščica sredi zime). Režija Francesco Macedonio.

Predstava, ki je vključena v ciklus "V gledališče z družbo", bo na sporedu ves teden ob 10. uri, namenjena pa je šolam.

razna obvestila

SKD Igo Gruden in ŠD Sokol sklicujeta jutri, 9. februarja, ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju v dvorani Igo Gruden REDNI OBČNI ZBOR s sledečim dnevnim redom: otvoritev, poročila, diskusija, razrešnica, volitve in razno. Vabljeni!

Sekcija VZPI-ANPI iz Boljunca prireja TRADICIONALNO DRUŽABNO VEČERJO v soboto, 10. februarja, v hotelu Maestoso v Lipici. Zabavali vas bodo Veseli godci iz Boljunca in orkester iz hotela Maestoso. Vpisovanje pri posameznih vaških sekcijah še danes, 8. februarja.

Sekcija KPI občine Dolina vabi na IZREDNI SEKCIJSKI KONGRES, ki bo v nedeljo, 11. t. m., ob 9. uri v centru A. Ukmar-Miro pri Domju.

KD Kraški dom vabi vse, ki bi želele izdelati nošo ali urediti staro, da se v ponedeljek, 12. t. m., ob 20.30 zgledajo v Kulturnem domu na Colu. Uvodno srečanje bosta vodili Marta Košuta in Nadja Kriščak, ki bosta na razpolago za morebitne nasvete.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 12. t. m., ob 20.30 bodo v gledališču Rossetti nastopili MADRIGALISTI iz Prage.

SKD Tabor - Openski glasbeni večeri, v nedeljo, 11. t. m., ob 17. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah koncert za violino in harfo. Nastopata IGOR KURET - violina in FRANCESCA FRIGOTTO - harfa. Na sporedu: Corelli, Vivaldi, Donizetti. Vabljeni!

Glasbena matica Trst - Koncertna abonmajska sezona 89/90 - V četrtek, 15. t. m., ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Trstu nastopil GODALNI KVARTET GLASBENE MATICE in MIRAN KOŠUTA, klarinet. Na sporedu: Mozart, Florjanc, Borodin. Prodaja vstopnic v Pasazi Protti - Utat od ponedeljka, 12. t. m., dalje.

Mandracchio
V ponedeljek, 12. t. m., ob 22. uri bo KONCERT ameriškega kitarista Tala FARLOWA, ki ga organizira Tržaški jazz klub.

kino

ARISTON - Dvorana rezervirana. Jutri ob 15.30, 22.15 **La voce della luna**, r. Federico Fellini.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Tesoro, mi si sono ristretti i ragazzi in risanka **Una grossa indigestione**, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 21.45 L'amico ritrovato, r. Jerry Schatzberg.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Ultima fermata a Brooklyn.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Il ritorno dei tre moschettieri.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Voglia di godere, porn.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Sesso, bugie e video tape.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Seduzione pericolosa, r. Harold Becker, i. Al Pacino, Ellen Barkin.

MIGNON - 16.30, 22.15 Orchidea selvaggia, i. Mickey Rourke, Jacqueline Bisset.

EDEN - 15.30, 22.00 Stimulator, eccitazioni bestiali, porn.

CAPITOL - 16.00, 22.00 Black Rain, i. Michael Douglas.

LUMIERE - 17.00, 22.00 Arancia meccanica.

ALCIONE - 16.00, 22.00 È stata via, i. Peggy Aschroft, Geraldine James.

RADIO - 15.30, 21.30 Il vizio preferito di mia moglie, porn.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Srebrnolasi Billy Idol žrtev prometne nesreče

O Billyju Idolu, 34-letnem angleškem rock zvezdniku srebrnih las, ki mu je pravo ime William Broad, časopisi kar pogosto poročajo in to ne samo v lahkoglasbenih rubrikah, saj rad razburja bralce s svojimi pretiravanji. Pred kratkim je, denimo, popolnoma uničil opremo hotelskega apartmaja, pogoste pa so bile tudi njegove prigode-nezgodbe s predstavnici nežnega spola. Tokrat pa je zašel kar v črno kroniko: v Hollywoodu se je namreč težko ponorečil z motorjem in utrpel nekaj težkih zlomov in notranje poškodbe. V losangeleški bolnišnici so ga kmalu po nesreči operirali, zdravniki pa ocenjujejo njegovo stanje kot »precej zaskrbljujoče«. Idol je z motorjem harley-davidson drvel po ulicah in spregledal križišče, na katerem bi moral nuditi prednost. Voznica avta, ki je v tistem trenutku privozil iz sosednje ulice, se je na srečo le laže poškodovala, Idol pa je vozil, baje, celo brez čelade.

Billy Idol je pred kakimi desetimi leti zapustil angleško skupino Generation X in se lotil solistične kariere v ZDA, kamor se je tudi preselil. Med njegovimi petimi top-hiti sta White Wedding iz leta 1983 in Eyes Without a Face iz leta 1984.

Zgodnje odkrivanje avtizma

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Dr. Kehrer, ki se v Münstru (ZRN) že dvajset let ukvarja z raziskavo in ugotavljanjem avtizma, sleherni dan spoznava v svoji ambulanti, da odkrivajo starši in zdravniki to prizadetost prepozno. Zdravniki tudi vse preveč tolažijo starše, da se sicer njihov otrok počasneje razvija, s časom pa se bodo posebnosti še lahko izravnale. Kakor pa dobro vedo strokovnjaki, ki so natančno spoznali to razvojno motnjo, in kakor priporočajo, denimo, v Hamburgu, kjer ima svoj sedež nemško zvezno združenje *Pomoč za avtistične otroke*, je treba takim otrokom pomagati na osnovi zgodnjih simptomov.

Kateri pa so ti zgodnji simptomi?
Sumljivo nam mora biti, ko:
- se otrok ne veseli stika z materjo, ne smehlja se, ko pride mama k zibelki, ne steguje k njej ročic in odreveni, ko ga mati dvigne v naročje
- otrok veliko kriči in to dela monotono, največkrat brez vidnega razloga (na primer ne zaradi mokrih plenice ali ker je lačen)
- otrok pogosto ponavlja stereotipne gibe.

Predvsem pa:
- ko se zelo pozno razvije govor (celo prvič spregovori šele, ko je star tri leta), lahko je otrok že rekel mama, očka, kasneje pa je »utihnil«.

Dietmar Zöllner, dvajsetletni avtist iz ZR Nemčije, je bil v otroštvu »težak primer«. Ko je bil star tri leta, še ni niti enkrat sam od sebe zakričal; bil je šibek, popolnoma brez moči in stalno bolan. Sedel je po več ur dolgo in vedno znova vztrajno tolkel ob tla. Zdravniki niso imeli nobenega upanja. Toda mati ni zapustila svojega otroka: dolge ure je dan za dnem, leto za letom urila Dietmarja.

»Našli smo psihologa,« razlaga mati, »ki je skupaj z mano izdelal razvojno terapijo za Dietmarja. Vendar si jaz

že od vsega začetka nisem nikoli delala utvare, da bi Dietmar kdaj popolnoma ozdravel. Prav gotovo je bilo tako prav. V nasprotnem se do danes ne bi mogla nikoli veseliti malih razvojnih napredkov, ki jih je dosegel.«

Dietmar je z materino pomočjo prišel tako daleč, da mu ni bilo treba v šolo za duševno prizadete, kar se navadno dogaja avtistom, ker nimajo druge alternative. Sedaj obiskuje dolgoletni tečaj - seveda brez upanja na diplomu - pri katerem se lahko uči različnih strok. Kljub temu, da se vključuje v »normalno« življenje, pa se vedno zaveda svoje prizadetosti: »Veliko posebnosti te grozljive bolezni sem obvladal, mnoge pa bodo ostale take, kot so, in jih ne bom mogel spreminiti. Vendar sem se naučil živeti z njimi.«

Kaj meni s tem? Morda je to bolj jasno, ko sreča tega suhega mladostnika, ki mu obraz ne kaže dvajsetih let, kolikor je star.

Še jasneje nam pove njegova trditev: »Ko me ljudje ogledujejo, postanem negotov.« Za razgovor v reviji Eltern ni hotel, da bi objavili njegovo sliko, kajti sam ni pomemben, prvi, pomembno je, kar je v njem, pomembno je, da se govori o njegovi motnji zaradi drugih avtistov. O tem se lahko prepričamo, pravi avtorica članka, ko ga vidimo, kako nemirno vstaja in se premika, kako govori z mamo in tuje pogovora popolnoma nič ne razume - le zelo pogosto ujame samo besedo mama.

In po tem, kar lahko razberemo iz članka, da čuti in doživlja, lahko tudi sami razumemo, da ni pomembno, kakšen je Dietmar na zunaj.

Ob koncu pogovora je Dietmar želel, da bi mati prebrala še zadnji njegov zapis za bralce: »Vedeti morajo, da tako življenje ni le nesrečno.«
»Jaz rad živim.«

Ameriška raziskovalka razvoja otrok Jean Ayres opisuje v svoji knjigi »Gradbeni kamni otroškega razvoja« simptome otrok z lažimi možganskimi poškodbami.

Zelo pomembni znaki za domnevo o takih poškodbah so, da otrok zavrača nežnosti, poljube in objeme. Največkrat se skriva za odklanjanjem poljuba prevelika občutljivost za dotike in ne gre za to, da otrok ne mara dedka, tete ali strica.

Ameriška strokovnjakinja ugotavlja, da posebej izražajo odpor do dotikov otroci, ki se težko učijo in imajo rahlo motene možganske sposobnosti. Naj-

Ko otrok noče dotika

večkrat je zanje značilna hiperaktivnost.

Taki otroci ne dovolijo, da bi se kdo dotaknil njihovega obraza, neradi se pustijo prijeti, se kopati, si striči nohte, se umivati ali si striči lase. Včasih se taki otroci zelo radi dotikajo nekaterih površin - odeje, kože, blaga - drugi pa se jih izogibajo. Za določena vlakna so preobčutljivi, neradi hodijo bosi po pesku ali travi.

Če se dobro počutijo, se taki otroci pustijo ljubkovati, sicer pa ne dovolijo niti, da bi se jih kdo dotaknil. Po mnenju znanstvenice Ayresove so taki otroci v precepu: po eni strani bi radi nežnost, po drugi pa jo odklanjajo, čeprav so jo še bolj potrebni od drugih. Zato sama priporoča, da bi takega otroka, preden v postelji zaspi, rahlo masirali po hrbtu, ga po kopeli dolgo drgnili z brisačo in pri tem opazovali njegovo reakcijo.

Pri zelo prizadetih otrocih lahko pomaga le fizioterapevt, ki se spozna na »senzorično integracijo«. Takega terapevta vam lahko svetuje otroški zdravnik ali primerna posvetovalnica za razvojne probleme otrok.

Angelo Branduardi nočoj v Tržiču

Nočoj ob 21.30 bo v tržički diskoteki Hippodrome (bivša Valentinis) nastopil Angelo Branduardi, ki je v 70. letih zaslovel s skladbami v rahlo srednjeveškem stilu in se ga je zato oprjel vzdevek »italijanski trubadur«. Tržički nastop je eden zadnjih koncertov pevčeve turnee po Italiji. V spored je vključil vse pesmi iz svojega zadnjega albuna *Pane e rose* iz leta 1988, nekaj novih skladb in starih uspešnic, med katerimi seveda ne manjka *La fiera dell'est* z novim aranžmajem. Branduardija bo spremljal šestčlanski ansambel: Francesco Sotgiu (bobni), Flavio Ibba (bas in klaviature), Claudio Guidetti (kitare), Franco Di Sabatino (klaviature) in pevka Fawzia Selama.

Štiridesetletni Angelo Branduradi ima za seboj dolgo in plodno kariero: prvi album je objavil že leta 1974, prvi uspeh pa je doživel dve leti pozneje z albumom *Alla fiera dell'est*. Priljubljen je tudi v Franciji in Nemčiji, poleg pesmi pa rad piše tudi filmsko glasbo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Ljubljana 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nanizanka: Creature grandi e piccole - Cani e gatti 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Piacere RAI 1 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Occhio al biglietto 14.10 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet 15.00 Aktualno: Primissima 15.30 Italijanske kronike 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.35 Odprti prostor 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.05 Aktualno: Italia ore 6 18.40 Kviz: Lascia o raddoppia? 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Variete: Gran Premio (vodi Pippo Baudo) 23.00 Dnevnik 23.10 Aktualno: 1990 - le speranze da costruire (ured. Ascania Baldasseroni) 24.00 Nočni dnevnik in vremenska napoved 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni (gost Andrea Giordana)	7.00 Variete: Patatrak, risanke in nanizanka 8.30 Nadaljevanke: Capitol 9.30 Dok.: Anatomia di un restaurato (1. del) 10.00 Variete: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è 13.00 Dnevnik in Diogenes 14.00 Nadaljevanke: Quando si ama 14.45 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa 15.50 Nanizanka: Cuore e batticuore - Hammo ucciso Jonathan Hart 16.35 Videocomic 17.00 Vesti in Iz parlamenta 17.10 Lepa Italija 17.35 Rubrika: Tutto sul Due 18.20 Športne vesti 18.35 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Rubrika: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, sport, vreme 20.30 Nanizanka: Hunter 21.35 Dnevnik in Politična tribuna 22.15 Aktualno: Mode 1990 23.00 Košarka: Philips-Der Helder 23.50 Dnevnik in horoskop 0.20 Film: Lettere a uno sconosciuto (krim., VB-Fr. 1985, r. Peter Duffell, i. Cherie Lunghi)	11.35 Odprti prostor 12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - La rivoluzione dei robot, La vita degli animali, Italian Style - Una perla color zaffiro, Regioni allo specchio - La Puglia 14.00 Deželne vesti 14.30 Videosport: športni prenos in zanimivosti, vmes teniški turnir ATP 18.10 Dokumentarna oddaja: Geo (vodita Gigi Grillo in Claudio Pisanisi, v studiju Gianclaudio Lopez) 18.45 Športna oddaja: Derby (vodi Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barbato 20.30 Dokumentarna oddaja: Samarcanda (vodita Giovanni Mantovani in Michele Santoro) 23.00 Dnevnik - nočoj 23.15 Teniški turnir ATP 1.15 Filmske novice	9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: Indijanske legende 9.25 Šolska TV: Za učence, učitelje, roditelje in vzgojitelje - Rode naj se zdrav in zaželen otrok, 9.45 Arhitektura (1. del), 10.15 Kulturna dediščina - Med smrekovcem in kamnom, 10.25 Mostovi 15.10 Mozaik. Mostovi (pon.) 15.40 Prešernov dan (iz Celja) 15.55 Žarišče (pon.) 16.30 Dnevnik in poslovne informacije 16.50 Mozaik. Šolska TV 17.40 Prešernov dan (iz Celja) 18.00 Spored za otroke in mlade: Ciciban, dober dan, 18.15 Ex Libris - Opera, Ladko Korošec 18.55 Risanka 19.00 Prešernov dan (iz Celja) 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanke: Paracelsus (D. Baker, 4. del) 21.00 Tednik 22.05 Dnevnik in vreme 22.25 Komedijska slovenskem odru: Za narodov blagor (Ivan Cankar, SSG Trst)	13.45 Nogomet - angleško prvenstvo 15.30 Oddaja o odbojki: Supervalley 16.15 Nogomet - špansko prvenstvo 18.15 Wrestling Spotlight 18.45 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Tičiče 20.00 Oddaja o športu: Juke Box 20.30 Dok.: Campo Base 22.00 TVD Novice 22.10 Rubrika o nogometu: Mon-gol-fiera (vodi Bruno Longhi) 23.25 Košarka NBA 0.55 Oddaja o športu: Juke Box (pon.)	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Slovenski Ikar; 8.40 Revival; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Južnoameriška folklor; 9.40 Slovenska ljudska in umetna poezija; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Zvočne kulise; 12.00 Dogodki našega stoletja; 12.20 Melodije; 12.40 Primorska poje; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Medigra; 15.10 Četrtekova srečanja: Jugoslavija 1918-1941; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir; 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO KOPER (slovenski program)
7.30 Nanizanka: Fantasilandia, 8.30 Hotel - Una raggazza viziata, 9.30 Love Boat - La scommessa 10.30 Kviz: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito (vodi Corrado), 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 16.55 Filmske novice 17.00 Kviz: Doppio slalom, 17.30 Babilonia (vodi Umberto Smaila), 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro) 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.35 Kviz: Telemike 23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.55 Variete: Striscia la notizia (pon.) 1.10 Nanizanka: Lou Grant - Lo scandalo, 2.10 Bonanza - Amore di zingara	8.00 Nan.: Il Virginiano 9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando domani, 11.30 Così gira il mondo 12.15 Nanizanka: Strega per amore 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Topazio, 15.20 La valle dei pini, 15.50 Veronica, il volto dell'amore, 16.45 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore 18.30 Variete: Star 90 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.30 Nanizanka: Mai dire si 20.30 Film: La vendetta della Pantera Rosa (kom., VB 1978, r. Blake Edwards, i. Peter Sellers, Herbert Lom) 22.25 Film: Staying Alive (glas., ZDA 1983, r. S. Stallone, i. John Travolta, Finola Hughes) 0.15 Film: Il boia aspetterà (dram., Fr. 1962, r. Robert Vernay, i. Paul Guers) 1.55 Nanizanka: Dragnet, 2.25 Adam 12	7.00 Otroška oddaja: Caffelatte in risanke 8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York - L'ostacolo, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.20 Italijanske smešnice 15.30 Nanizanka: Batman 16.00 Otroška oddaja: Bum bam in risanke 18.00 Nanizanka: Arnold 18.30 Italijanske smešnice 18.35 Nanizanka: A-Team, 19.30 Genitori in blue jeans 20.00 Risanke: Bobobobs 20.30 Film: Conan il barbaro (fant., ZDA 1982, r. John Milius, i. Arnold Schwarzenegger, Sandhal Bergman) 22.50 Nanizanka: I-Taliani 23.20 Dokumentarec: Sorrisi e filmi 23.30 Nogomet: Viva il mondiale 24.00 Šport: Grand Prix 1.20 Nan.: Crime Story	12.30 Nan.: Quattro in amore 13.00 Otroški variete: Sugar, vmes risanke 15.00 Nadaljevanke: Avenida Paulista, 16.00 Pasiones, 17.00 Mariana, il diritto di nascere 18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo 18.30 Dok.: Clovec in zemlja 19.00 Filmske novice 19.30 Risanke in smešnice 20.20 Film: Prova d'innocenza (krim., ZDA 1984, r. Desmond Davis, i. Donald Sutherland, Sarah Miles) 22.15 Variete: Sportacus 23.00 Film: Profondo nero (dram., Niz. 1986, r. Fons Rademakers, i. Derek De Lint, Marc Van De Ven)	18.00 Studio Ljubljana 19.00 Nanizanka: Alò, alò 19.30 Dnevnik in TV Okno 20.00 Žarišče 20.30 Dokumentarec: V hribih se dela dan 21.00 Mali koncert: Pusti pevčice peti 21.15 Dokumentarec: Hodil po zemlji sem naš 22.15 Svet na zaslonu	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranji in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na bellem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Lj.
TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO OPČINE	TELE 4		
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasbeni spored; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi: glasba in telefon v živo; 9.32 Revival parade; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pismo iz; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Glasba in čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja. Za vse dopust v Jugoslaviji; 18.00 Proza; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 19.00 V svetu knjige; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.	12.30 Medicinska rubrika 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: James 15.00 Music Box 17.15 Nadaljevanke: Diciott'anni, Versilia 1966, 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika o zdravstvu 20.30 TV film: Rally (r. Sergio Martino, i. Giuliano Gemma, 1. del) 22.30 Nanizanka: Detective in pantofole, 23.00 Il brivido e l'avventura 23.30 Dnevnik in News		

V priredbi slovenskih kulturnih zvez

Danes zvečer v avditoriju enotna Prešernova proslava

Ob slovenskem kulturnem prazniku se vsako leto, tako v Sloveniji kakor tudi pri nas, odvija množica prireditelj, recitatorskih večerov, otvoritev razstav, predavanj in drugega kar priča o kakovosti in širini našega kulturnega delovanja.

Pod naslovom »Da bi zedinil rod slovenske cele...« bo letos potekal Dan slovenske kulture 1990 med Slovenci v Italiji. Bistveno obeležje letošnjega dogodka je skupen nastop vseh Slovencev, saj so ga pripravile Slovenska prosveta, Zveza slovenske katoliške prosvete in Zveza slovenskih kulturnih društev. Scenarij za prireditelj je pripravil Janez Povše, režiser gledališko povezane prireditve je Marko Sosič.

V sodelovanju s šolo Glasbene matice in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel, kakor tudi z deželnim sedežem RAI ter ob podpori slovenskih denarnih zavodov bosta nastopila mešani pevski zbor Milan Pertot iz Barkovej pod vodstvom Aleksandre Pertot ter moški pevski zbor Mirko Filej iz Gorice pod vodstvom Zdravka Klanjščka. Dalje gojenci glasbenih šol David Žerjal, Maiala Ozbič, Vasja Legiša, Erika Bužecan,

Marko Štoka, Francesco Furlanich, Claudia Sedmach in Miran Devetak.

Sporočilo sodobnih slovenskih zamjskih pesnikov - Vinko Beličič, Marko Kravos, Miroslav Košuta, Irena Žerjal, Aca Mermolja, Marij Čuk, Ljubka Sorli, Bruna Pertot, Aleksij Pregarc, Boris Pangerc, Zora Saksida - ter Bevkove in Prešernove misli bodo podajali Alda Sosič, Barbara Rustja, Franko Korošec in Drago Gorup, pri predstavi pa sodeluje tudi Karin Mežec.

Prireditelj ob izvedeni danes, 8. februarja, ob 20.30 v goriškem deželni avditoriju, v soboto, 10. 2., pa bo v tržaškem Kulturnem domu. Na drevisnji proslavi bo slavnostni govornik prof. Aldo Rupel, v Trstu pa prof. Boris Pahor.

Želja prirediteljev je ob skupnem nastopu vseh Slovencev tudi dejstvo, da bi letošnji Dan slovenske kulture zaživel v poglobljenem in povezovalnem smislu, kot ga pač navdihuje izročilo našega največjega pesnika.

Ker je predvideti kar množičen obisk prireditve organizatorji naprošajo vse, da bi v avditoriji prišli kakšno minuto prej, tako da bo lahko prosla-

va potekala po že zvrčanem programu.

Dan slovenske kulture pa bodo počastili tudi v naših društvih po vaseh. Jutri, v petek, se bodo Prešernu poklonili v Podgori, kjer proslavo (ob 20.30) prireja Kulturno društvo Andrej Pavlavc. Na sedežu bodo nastopili domači moški pevski zbor in animator-ska skupina KD Briški grič iz Števerjana. Priložnostni nagovor bo imel kulturni ustvarjalec Janez Povše.

Vedno jutri bodo Dan slovenske kulture obeležili tudi v kulturno-športnem središču na Vrhu, kjer KD Danica prireja večer ob nastopu Sovodenskih deklet in članov mladinskega odra KD Danica.

Prireditve ob Dnevu slovenske kulture bodo pripravili tudi v naslednjem tednu in sicer v Števerjanu, Sovodnjah, Doberdolu in Štandrežu.

Kulturni dom Nova Gorica pripravlja danes ob 20.15 slavnostni koncert za glasbeni abonma in izven, s katerim želijo počastiti 10-letnico svojega delovanja in obenem slovenski kulturni praznik. Nastopili bodo sinfoniki RTV Ljubljana s pianistko Ingrid Silič in dirigentom Antonom Nanutom.

Jutri, žal brez koordinacije Dve istočasni predavanji o vlogi Sovjetske zveze

Perestrojka, ki jo uvaja Mihail Gorbačov, današnja politična in družbena stvarnost v Sovjetski zvezi, padec realnega socializma v državah vzhodne Evrope. To bodo glavne teme dveh predavanj, ki se bosta na žalost skoraj istočasno odvijala jutri, 9. februarja.

Mednarodni inštitut za sociologijo, ISIG, bo namreč ob sodelovanju s tržaško fakulteto za politične vede organiziral jutri ob 15.30 v Fogarjevem avditoriju na Verdijevem korzu srečanje na temo »Družba, gospodarstvo, delo v Sovjetski zvezi perestrojke in luči novih mednarodnih izzivov«.

Uvodno poročilo na srečanju bosta imela predsednik ISIG Mario Brancati in predsednik tržaške fakultete za politične vede prof. Domenico Caccopalmerio. Specifično o tematiki popoldneva pa bodo spregovorili prof. Antonio Papisa (profesor na univerzi v Padovi), prof. Vladimir Kosmarski in prof. Igor Usačev (člana univerze v Moskvi). Na srečanju je zagotovljeno simultano prevajanje iz ruščine in obratno.

Inštitut za socialno in versko zgodovino bo svoje akademsko leto uvedel s predavanjem Santeja Graciotija, profesorja slovenske filologije na univerzi »La Sapienza« iz Rima na temo »Zgodovina

Sovjetske zveze: proti Vzhodu ali proti Zahodu?«. Predavanje bo jutri ob 18. uri v pokrajinski sejni dvorani.

Uvodni poseg na tem srečanju bo imel predsednik Inštituta prof. Fulvio Salimbeni, ki bo tudi orisal sezonski delovni program organizacije.

Drevi v Kanalu odprtje razstave

V galeriji Rika Debenjaka v Kanalu bodo danes ob 18.30 ob priložnosti kulturnega praznika odprli razstavo grafik akademskega slikarja Branka Suhija. Umetnika bo predstavil umetnostni zgozdinar Tatjana Pregel Kobe. Razstava bo odprta do 3. marca 1990.

V torek zvečer so morali goriški gasilci v Gradišče v Drevored Venezia, kjer je gorel avtomobil citroen visa last Andree Bressana iz Gradišča, Ul. Cavour 6. Gasilci so pogasili ognjene zublje v nekaj minutah. Ogenj je povzročil precejšnjo gmotno škodo, saj je močno poškodoval motor. Vzroki požara še niso znani, najverjetneje pa je nezgodno botroval kratak stik.

Jutri v avditoriju arije iz opere Andrea Chenier

Jutri ob 20.30 bo v deželni avditoriju v Gorici koncert arij iz Giordanove opere »Andrea Chenier«. Opero bodo v koncertni izvedbi podali tenorist Roberto Maurutto, baritonist Antonio Juvarra, sopranistka Silvana Modesto Franco, baritonist Roberto Bruna, sopranistka Elisabetta Tandura, tenorist Gerardo Pessetto in sopranistka Anna Dal Fabbro. Sedmerica opernih pevcev spada med vrhunske italijanske tovrstne izjavalce.

Tudi na goriškem mejnem prehodu ne bo nadurnega dela carinikov

Promet tovornjakov na goriškem mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu bo v naslednjih dneh močno otežkočan. Osebe italijanske carine je namreč sklenilo, da ne bo več opravljalo nadurnega popoldanskega dela. Cariniki utemeljujejo protestno akcijo z nevdzdržnim položajem, ki je nastal v zadnjih nekaj mesecih. Italijanska vlada namreč že več časa napoveduje reformo carinske uprave. Pred dnevi so v Rimu sicer sestavili osnutek zakonskega odloka za omenjeno reformo, vendar osnutek ne zaobjema nekaterih važnih točk, ki priznavajo več posebnih uslug cariskega osebja. Osebe goriške carine je zato na torkovem zborovanju sklenilo, da ne bodo iz protesta opravljali običajnih popoldanskih nadur.

Podobno protestno akcijo so včeraj izvedli tudi na mednarodnih mejnih prehodih v Trstu in na Trbižu, kjer so sklenili, da bodo nadaljevali z akcijo vse do sobote, 17. februarja. Goriški kolegi pa so sklenili, da ne bodo več opravljali nadurnega dela do nadaljnje dopolnitve zakonskega osnutka.

Protestna akcija bo v naslednjih dneh nedvomno sprožila pravi kaos na štandreškem mednarodnem mejnem prehodu in seveda val neodobranj šoferjev tovornjakov in spediterjev. Goriški mejni prehod prestopi dnevno okrog 300 tovornjakov v obe smeri, nam je včeraj povedal vodja uvoznega oddelka mejne carinske uprave dr.

Cutugno. V dopoldanskih urah - normalni delovni urnik traja 6 ur, in sicer od 8. do 14. ure - uspemo pregledati okrog 150 tovornjakov, približno enako število tovornjakov prestopi mejo nato v popoldanskem urah, to se pravi od 14. do 20. ure. Cutugno nam je povedal, da bodo morali na podlagi sprejete protestne akcije morali dnevno zavrniti kakih 200 tovornjakov. To se pravi, da se bo do konca tega tedna, če ne bo medtem prišlo do kake pozitivne spremembe, na mejnem prehodu pri Štandrežu nabralo okrog tisoč tovornjakov. Avtoprevozniki so se sicer zmenili, da bodo imeli prednost pri

carinskem pregledu tisti tovornjaki, ki prevažajo lahko kvarljivo blago.

Podobno problematičen položaj je nastal že lani v novembru. Takrat je osebe carinske uprave sklenilo podobno protestno akcijo, ker jim rimski organi niso zagotovili izplačila delovnih nadur. Akcija je sicer trajala le dobrih deset dni, vendar je sprožila val žolčnih polemik med šoferji tovornjakov, ki so morali čakati dobra dva dneva, preden so lahko nadaljevali svojo pot. Običajno namreč vozniki, ki pripeljejo v carinsko cono goriškega mejnega prehoda, prespijo tu le eno noč, saj naslednji dan že v dopoldanskih urah lahko nadaljujejo pot.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

obvešča člane glavnega odbora, da bo seja glavnega odbora v **ponedeljek, 12. februarja 1990, ob 19.30 v Kulturnem domu v Gorici, Ul. Brass 20, s sledečim dnevnim redom:**

1. Sklepi 17. občnega zbora SKGZ
2. Volitve izvršnega odbora
3. Razno

Kako rešiti Zeleni križ

Položaj goriškega Zelenega križa ostaja še naprej zapleten. Upravitelji človekoljubne ustanove, ki ji predseduje Fulvio Cabrini, so po sestanku z goriškim županom Scaranom sklenili, da bodo zaprosili za imenovanje vladnega komisarja. Včeraj so se predstavniki Zelenega križa sestali z goriškim prefektom Rosso, ki ni mogel ugoditi njihovi prošnji, kajti Zeleni križ ni javna ustanova, ampak dobrodelna us-

tanova. Prihod komisarja mora namreč odrediti deželna uprava.

Najverjetneje se bodo že v naslednjih dneh sestali predstavniki goriške občinske uprave, pokrajinske uprave, Krajevne zdravstvene ustanove in dežele, da bi skušali nekako ublažiti sedanjí kritični položaj pred prihodom vladnega komisarja. Uslužbenci Zelenega križa so namreč že nekaj mesecev brez plače, seveda poleg primanjkljaja, ki znaša okrog milijarde lir.

Voznik iz Tržiča umrl na avtocesti

Včeraj okrog 10.30 se je na avtocesti A4 v bližini kraja Porpetto pripetila huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 69-letni Desiderio Rigonat iz Tržiča, Ul. Monti 57. Mož, ki se je vozil z ženo Ester Fontanot, je iz še nepojasnjenih vzrokov zavozil v bližnji jarek. Ženska je dobila le nekaj lažjih udarcev, mož pa je umrl najverjetneje zaradi srčne kapi.

V noči na sredo so neznanci vdrlí v prostore goriške splošne bolnišnice, kjer ima svoj sedež klub alkoholikov na zdravljenju. Iz blagajne so odnesli okrog 600 tisoč lir. Vlomilci so povzročili precejšnjo gmotno škodo. Preiskavo vodijo goriški karabinjerji.

0481-387333
NEPOSREDNA ZVEZA
PRESTI AUTO

S klicem na to številko boš dobil katerokoli pojasnilo v zvezi s posojili PRESTIAUTO

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

A.W.S. GORICA

Film o italijanskem kolonializmu v Libiji Zgodba o puščavskem levu

V okviru programa Kinoateljaja in na pobudo krožka Rinascita ter Proletarske demokracije, smo si lahko prejšnji večer ogledali s pomočjo video kasete celovečerni film sirijškega režiserja - z ameriškim potnim listom - Mustafa Akkada »Puščavski lev«. Bila je edinstvena priložnost, da ob filmskem delu, posvečenem upornišemu libijskemu narodu in njegovemu voditelju Omar al Mukhtarju, spoznamo tragično zablodo italijanskega kolonializma, ki ni bil nič manj krut od ostalih večjih evropskih kolonialistov v Aziji in v Afriki. Film, ki verjetno zaradi same tematike in ob upoštevanju sedanjih labilnih odnosov med Italijo v Libijo, še ni prišel v italijanske filmske dvorane in ga predvajajo le v ozkih klubskih okvirih, je po umetniški

in sporočilni izpovedi sam po sebi že zgodovinsko dejanje.

Ob pretresljivi, pa vendar resnični zgodbi o pretkanem puščavskem levu - igra ga Anthony Quinn - in njegovem fašističnem krotilcu Rudolfo Grazianiju - upodablja ga Oliver Reed - se pred nas odpira zgodovinsko poglavje Italije, ki se je začelo s priključitvijo Libije k Gentilijevi Italiji jeseni 1911 in nadaljevalo pod vse hujšim fašističnim pritiskom sve do kapitulacije Italije 1943.

Akkadov film nam skuša filmsko podobo dvajsetletne rezistence arabskega življa v širokem puščavskem zaledju ozke obalne oaze, ki jo je edino uspel obdržati v svojih rokah italijanski kolonialni ekspedicijski korpus, potrjuje misel, da je nemogoče s silo uničiti svobodoljubljen narod. Ko je guverner Libije marešal Pietro Badoglio 24. januarja 1932, potem ko je bil, po kratkem procesu pred Tribunalom speciale - Primosci smo ga takrat že tudi »okusili« - obsojen na vešala 73-letni legendarni vodja arabskega upora Omar al Mukhtar, triumfalno objavil dokončno in popolno zmago nad uporniki, je pred tem preteklo dolgih 20 let boja med italijanskimi kolonialisti in Libijci. Filmski dvoboj med starim učiteljem korana in nadutim fašističnim generalom Rudolfo Grazianijem, ki se odraža med nepomirljivimi in spretnimi puščavskimi levi-beduini in italijansko vojsko, opremljeno z najmodernejšim orožjem - od zrakoplovov do tankovskih oddelkov - nudi gledalcu dovolj snovi, da pride do lastnega zaključka. Italijanski kolonializem ni bil nič bolj neusmiljen kot drugi; od oboževanih akcijah si je z nenehnimi bliskovitimi ekzekucijami brez sodb, z deportacijami tisočev ne-

močnih otrok, žena in starcev skušal prisvojiti zemljo, ki ni bila njegova, da bi jo poklonili svojim revnim kmetom-priseljencem, od katerih so morali mnogi plačati grehe Gentilijeve in Mussolinijeve Italije.

Filmski pogovor, ki se odvija 1931. leta v beneški palači v Rimu, v ogromni prazni plemiški dvorani, med ostrim, redkobesednim Ducejem in ambicioznim Grazianijem, pelje v eno samo smer: za vsako ceno zadošiti upor! Ali nismo to slišali tudi na goriškem Telovadnem trgu 1942. leta, ko je šlo za slovenske upornike? In Grazianij izvede svojo totalno vojno. O njej pričča danes več kot 100.000 dosejtev v Tripoliju. Vsak zase govori o političnih ubojstvih, obešanju brez obsodb, deportacijah celotnega prebivalstva Cirenaice v 13 množičnih lagerjev smrti, odvzemu živine in zemlje kateri je živel libijski arabec.

Profesor zgodovine Carlo Buratti iz Pordenona nam je kalvarijo libijskega ljudstva prikazal v številkah: leta 1921 so v tej severnoafriški deželi našli 220.000 prebivalcev, komaj 11 let kasneje 1932. leta za osmino manj! Uradna Italija se za svoja početja v Libiji še ni opravičila.

Pariški »Avanti« - v izgnanstvu - je 27. septembra 1931, kmalu po smrtni obsodbi in obešanju Omarja al Mukhtara zapisal: »Tako kot Gortan in štirje puljski mučeniki, tako je padel nov mučenik Omar al Mukhtar za stvar, ki ni bila naša. Toda padla je žrtev istega sovražnika, za svobodo svoje dežele. Slava novemu mučeniku, spomnimo se nanj na sodni dan.«

Na sliki: arhivski posnetek uporniškega libijskega voditelja Omarja al Mukhtarja.

DORICA MAKUC

Do polovice meseca predpis v otroške vrtce

V teh dneh je Sindikat slovenske šole dal razobesiti na Goriškem številne lepake, s katerimi hoče opozoriti starše, naj svoje otroke vpišejo v slovenske vrtce in osnovne šole. O pomembnosti take izbire smo tudi sami večkrat poročali in poudarjali pomen, da slovenski otrok obiskuje slovenske vrtce in šole.

Kar zadeva slovenske otroške vrtce velja predpisi do 15. februarja letos. Sicer starši otrok se lahko o predpisu pozanimajo kar pri samih vzgojiteljih ali v uradih didaktičnih ravnateljstev v Gorici (Ul. Brolo) in Doberdolu.

Slovenska ljudska knjižnica
Damir Feigel
in
Zveza slovenskih kulturnih društev
vabita vse otroke na

1. OTROŠKO URICO
v Feiglovi knjižnici

ČRTA, PIKA, KROG IN NOS - ŠE VPRAŠAJ - IN BOŽO KOS

Jutri, 9. februarja, ob 17. uri v čitalnici Feiglove knjižnice.

izleti

SPD Gorica obvešča, da bo v nedeljo, 11. t. m., odpeljal avtobus za na Helm s sledečim urnikom: ob 6.30 s Korna, ob 6.40 iz Štandreža in ob 6.45 iz Sovodnja.

kino

Gorica
KULTURNI DOM 20.45 »Ponovno srečanje«. Režija Jerry Schatzberg.
CORSO 18.00-22.00 »Tesoro, mi si sono ristretti i ragazzi« in risanka »Una grossa indigestione«, prod. Walt Disney.
VERDI 18.00-22.00 »Harlem nights«.
VITTORIA 17.30-22.00 »Vanessa e le sue bestie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Tržič
COMUNALE 20.30 Koncert violinista Olega Kagana.
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Detenute del piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Giardino (Baldini) - Verdijev korzo, 57 - Tel. 531879.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore - Ul. Fratelli Rosselli, 23 - Tel. 410340.

pogrebi

Danes ob 13. uri Giovanni Petrusa iz splošne bolnišnice v Praprotno, ob 13. uri Walter Zuliani iz splošne bolnišnice v Campoformido, ob 13.15 Sante Pontel iz goriške splošne bolnišnice v Romans, ob 13.15 Paola Candussi iz splošne bolnišnice v Romans.

Trije življenjski prerezi in usode v novi Zidarjevi knjigi »Telegram«

V knjigi "Telegram", ki jo je Pavel Zidar izdal pri založbi Prešernova družba v Ljubljani, nam je znani slovenski pisatelj nanizal troje novel, troje življenjskih prerezov, troje različnih pa vendar izvorno podobnih pripovedi - gre namreč za tisto podobnost, ki se ji pravi pisateljev zorni kot, pisateljeva izkušnja, po kateri se različni utrinki vendarle navezujejo na identično doživljanje sveta in njegovih pravil. Pravil, ki so skrita globoko pod videzom, vendarle zaradi tega nič manj delujoča, aktivna in odločujoča. Verjetno je ravno v tovrstnem izvoru smisel in kvaliteta pravega pisatelja, resničnega umetnika, ki ga pač zunanje okoliščine - v času se spreminjajoče - ne morejo usodno ali vsaj dolgoročno slepiti.

»Tihožitje zgodnje jeseni« je pravzaprav bolj skica kot zaključena novela, saj pripoveduje o ne povsem običajnem Tediju Kontu, rojenem dve leti po poslednji vojni, ki se je upel staršem funkcionarjem, sicer diplomiral, vendar ni hotel v službo, kot vsak spodoben državljan. Starši ga menda želijo dati v bolnišnico, ker sin odklanja pravično družbo. Tedi pa postane svobodni umetnik, se bode s cenzuro in sistemom, ves čas v precepu ostre in nepopustljive ideologije, nekega dne pa se spomni svojega strica Ferda, ki živi na Bledu, sicer pa je upokojeni pravnik. Stric naj bi mu povedal kakšno zanimivo zgodbo iz svoje juridične prakse, da jo bo lahko Tedi uporabil za svoje pisateljevanje. Obišče tega originalnega strica in ta mu res razgrne zgodbo o avtoprevozniku, Italijanu Ivānu, ki so ga pripili ter ga kot vohuna obsodili na smrt, da bi se izvlekel z desetimi milijoni lir odkupnine.

Celovito zaokrožena, z odrezanimi dogodki vzpostavljena je druga novela z naslovom »Les«, ki uvaja nenavadno zgodbo med učiteljem in pesnikom ter njegovo sošolko z učiteljskega Ano Selinko. Tudi Ana je nekoč pisala pesmi, življenje ju je po šolanju razdružilo, njega, nekam na obalo, njo v Posočje, ko pa pesnik izda svojo knjigo, se mu ona javi in prične se precej zanimiva, po svoje trpka zgodba, ki traja dolgo, tako rekoč do pesnikovega konca. Ano prične obiskovati, že nekakšen neuradni zet postane, toda med njima se vzpostavi razmerje, ki je bolj podobno odnosu sestri do brata kot pa moža in žene. Stvar je nekoliko čudna, toda izkaže se, da sta nesojena zakonca trčila ob tiste zakonitosti življenja, ki se jima razvozlajo šele tedaj, ko je prepozno. Pesnik je preveč poduhovljen in čep rav si Ano želi, nikoli nima moči ali pa se mu zdi, da to ne bi bilo prav, skratka, pač ni tisti možki, ki s silo vdre v ženski svet, s tisto biološko silo, ki bo premaknila tudi žensko vasezaprtost in jo pahnila v življenje. Pesnik je preveč občutljiv za tovrstno prevzemanje krivde, kar pa mu Ana seveda očita, preveč je oddaljen od prirodne grobosti in nagonskosti vsakdanjega sveta, njun odnos zaradi

tega ostane v zraku in ne moreta si pomagati. Na koncu pesnik umre, v zraku pa ostane vsekakor bridka izkušnja in spoznanje, da mnogokrat možki in ženska nimata duševnih pogojev, da bi se resnično zblížala, ampak so za takšno zblížanje potrebne neke vrste nasilne razrešitve: tragika je seveda v tem, da izhodiščno nasilje ne more prinesiti trajne sreče, čeprav je bilo sporazumno, da so takšne zveze podvržene razpadu - in tako se bo svet na žalost še precej časa vrteel naprej, novim zvezam in novim razpadom nasproti, pa če se tega zavedamo ali ne. Pač še nismo sposobni izstopati iz sebe drugače, celovito, duševno.

Tretja novela »Telegram« stopnjuje nasprotje med moškim in žensko do kritičnega vrelišča. To je zgodba o Jožefi in Frencetu Bohu, ki si ustvarita svoj dom v Kranju ob pokopališču. Po svetlem pričetku, potem smrti prvorojenke, se jima rodi sin, toda vse gre narobe. Frence prične piti, pije vedno bolj, žena ga odklanja in ne ve se, ali ga odklanja zaradi pijače, ali pa on pije zaradi njene ohladitve. Prepepa jo, sin je edino, kar drži Jožefo pokonci, dokler Frence v prometni nesreči

ne postane hrom. Mučno zdravljenje, razpetost med upom in obupom, rehabilitacija, invalidski voziček, vse to si sledi po principu rušenja začetne sreče, rušenja, ki je v vsakem primeru krivično do obeh življenjskih brodomcev. Jožefa moža noče domov, preveč nasilja je doživljala ob njem. Frence bo končal v domu za ostarele, tam resigniral in umrl star komaj devetindeset let. Sin Niko bo postal zdravnik, mater bo zamenjal, Jožefa bo živela sama, dokler je ne bo neznan ropar napadel in ubil. V bistvu zelo črna zgodba, katere nauk bi bil po vsej verjetnosti v prepričanju, da so sile sveta za človeka več kot krute, da človek plačuje, česar nemara sploh ni bil kriv, in da ni obračunov z ubogimi ljudmi ne konca ne kraja. Tragika sveta je neskončna, okrog nas je vedno in vsak dan, za človeka se ne men. Toda pisatelj je tej izkušnji znal postaviti nasproti protitež: čuteč je do svojih junakov, trpi zaradi njih, čeprav ne more preprečiti žalostnih dogodkov. Na koncu koncev nam res ostane le sočutje: najmočnejši in najzlahnejši odgovor na vse, kar se dogaja in se bo lahko še zgodilo.

JANEZ POVŠE

V TK Galeriji razstava Dolinčana Fabia Smotlaka

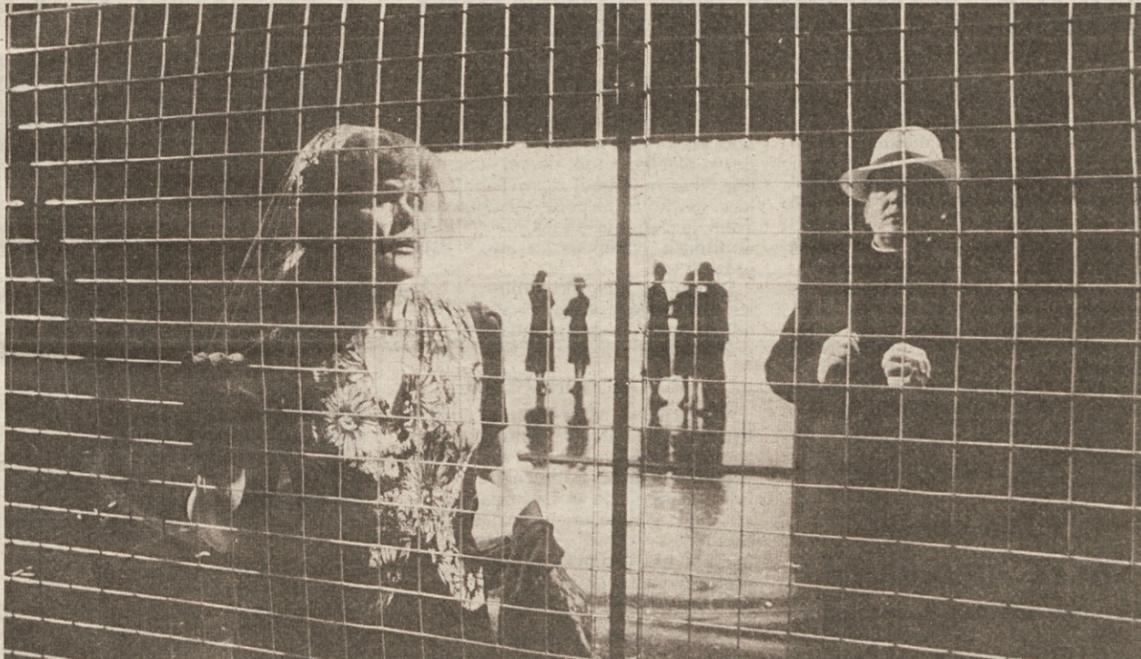
V TK Galeriji je ta čas na ogled razstava del mladega Dolinčana Fabia Smotlaka. Barbara Gruđen je na vabilu za ogled razstave med drugim zapisala: »Nova Smotlakova dela predstavljajo pravo prelomnico v njegovem delu, pa čeprav je to prelom-

nica v znaku kontinuitete. To značilnost njegovih novih del je treba posebej izpostaviti, saj ne gre za površno dojetje in prevzemanje novih modelov, ki jih lahko nudita tuje okolje in študij na visoko specializirani šoli: te spodbude so sicer zelo pomembne, vendar so v Smotlakovem primeru naletele v dobri meri na že dozorel odnos do likovnih sredstev in možnosti.«

»Zato nas ne sme presenečati, da je preusmeril svojo pozornost na "znake" narave, na kamnito belino in blišč kraških, istrskih in dalmatinskih pokrajin ter se polastil starih in novih simbolov, s katerimi so si prebivalci teh krajev skušali pridobiti naklonjenost narave, usode in tega ali onega boga. Danost narave, ki je sama po sebi ne-umetna in protiumetniška ter predmeti in znaki, ki so umetniški prav zato, ker niso zgolj funkcionalni, zadobijo torej neko novo umetniško funkcionalnost v utopičnem uresničevanju univerzalnega in vseobsegajočega umetniškega načrta.«

Na sliki: eno izmed Smotlakovih del.

Režiserju Tetovirane rože Mariu Uršiču podelili nagrado iz Prešernovega sklada

Režiser Mario Uršič je sinoči v Ljubljani prejel nagrado iz Prešernovega sklada za opravljeno delo v prejšnjih sezonah. Ob čestitkah našemu gledališkemu ustvarjalcu objavljamo posnetek (foto Montenero, na sliki Bogdana Bratuž in Tone Gogala) iz Tetovirane rože, ki jo je režiral prav Uršič

Obširna dejavnost primorskih pisateljev

Zadnjega dne januarja je bila v Sežani seja izvršnega odbora Združenja književnikov Primorske. Skupaj z odborom je zasiedala tudi komisija za organizacijo letošnjih Premskih razgovorov, saj je bil Prem pravzaprav glavna točka dnevnega reda. Letošnji 4. razgovori o književnosti, ustvarjanju in literarni kritiki bodo na Premskem gradu potekali v nedeljo, 24. junija. Dopoldanski in zgodnji popoldanski del bo posvečen referatom in debatam, večerni del pa bo izpolnil literarni večer. Na sestanku so se tudi okvirno dogovorili za teme. Razpravljalo naj bi se o ustvarjanju v svobodi, o krizi in ustvarjanju v krizi, o odnosu bralec - pisec ter o literaturi in izdajateljstvu v tržnem sistemu. Izbor avtorjev, ki bodo nastopili na literarnem večeru, pa bo odbor Združenja književnikov Primorske oblikoval kasneje.

Nadalje je odbor ZKP razpravljajal o dopisu, ki ga je poslal uredniški odbor revije Fontana in v katerem izraža željo, da bi revija prešla pod okrilje Združenja in postala njeno glasilo. V daljši razpravi o tem predlogu so prišla na dan različna stališča in prevladalo je mnenje, da je potrebno o predlogu še razmisliti, ne bi bilo pa napačno, če bi se o njem razpravljalo na posebnem sestanku med odborom Združenja književnikov Primorske in uredništvom Fontane. Glede na proslavo Bevkove stoletnice rojstva bo ZKP pripravilo 7. septembra literarni večer v Novi Gorici, na katerem bo nastopila vrsta primorskih piscev. V četrtek, 15. februarja, pa bo v Kosovelovi sobi v Sežani predstavitev knjige »Pisatelji za demokracijo« (Zbirka pesmi, proze, dramatike in esejev, ki so jih slovenski pesniki in pisatelji brali na protestnih literarnih večerih v Ljubljani v času znanega procesa proti četverici). Knjigo bo predstavil urednik Jaša Zlobec, predstaviti pa bo sledil literarni večer primorskih avtorjev. Soorganizator večera je poleg sežanske Zveze kulturnih organizacij tudi Združenje književnikov Primorske. (ris)

V Trevisu na ogled razstava otroške ilustracije

Konec januarja so v Trevisu odprli zanimivo razstavo otroške ilustracije. Gre namreč za 7. mednarodno srečanje otroških ilustratorjev, ki nam je znano že iz kraja Sarmede, saj je bila ista razstava na ogled v tem kraju med novembrom in decembrom prejšnjega leta. Tokrat bo do 14. februarja na ogled v prenovljenih prostorih palače "Casa dei Carraresi", kjer lahko ilustracije v sugestivnem okolju ponovno zaživijo v srcih gledalcev.

Ob tem moramo poudariti važnost tovrstnih pobud, ker sežejo globoko v problematiko našega časa in nudijo istočasno rešitev za boljše prihodnost. Današnja mladina je toliko bolj potrebna likovne vzgoje, ker ji potrošniška družba stalno vsiljuje stereotipne vzorce in si tako nasilno prisvaja tudi otroški čustveni svet. Žal sega strukturalizacija že na področje knjižne ilustracije, kot je v uvodnih mislih kataloga zapisal Livio Sossi, direktor tržaškega sedeža za mladinsko književnost "A. Alberti": »...Podobe se pogostoma razmnožujejo z enolično enakomernostjo in dolga neprekinjena vrsta stereotipov že vpliva na estetske izbire, na okus, na galaksijo otroške domišljije: likovno domišljijo oskrunjuje kitsch, slabi okus, potrošništvo in komercializacija umetnosti, podrejenost zakonom tržišča in založniškim predajam...«

Otrok se vživi v to, kar vidi in na podlagi tega gradi svojo osebnost. V tem smislu je važno, da mu nudimo take podobe, ki izvirajo iz stvarnega doživljanja in na poetičen način vzbujajo v otroku tankočutnost in ljubezen. Obratno učinkujejo izumetničene podobe, ki jih založniške strategije podpirajo, ker s svojo nasilnostjo omamijo in priklenjajo pogled, ne da

bi otroku sploh dovolile domišljjski razvoj. Tudi zaradi tega so številni današnji otroci zmedeni, brez idealov in nemirni.

Na razstavi otroške ilustracije so na ogled dela 53 ilustratorjev iz celega sveta, sicer pa pretežno iz Evrope. Vse združuje tenkočutnost in globoko spoštovanje otroškega sveta: izraznost se preko intenzivnega doživljanja barv prelije v gledalca ter mu s svojo toplino posreduje življenjske energije in bogate izkušnje.

Vsa pohvala gre torej pozornosti organizatorjev za izbiro takih ilustratorjev, ki znajo na pristen način spodbujati otrokov domišljjski in čustveni svet. Ni naključje, da se večina ilustratorjev poslužuje prav slikarskih tehnik: saj je barva glavni posrednik za duhovno doživljanje. Še zlasti vodene barve ter intenzivno prelivanje kontrastov barvastih tušev se na najpopolnejši način približujejo otroškemu doživljanju.

Prelivanje barvnih tonov nas odtrže od vsakdanjega materializma, nas vodi v sanjsko vzdušje, kjer odkrijemo večkrat pozabljene note ljubezni in lepote. Dokaz za to je bilo nabito polno razstavišče odraslih oseb ob odprtju. Vsi so z navdušenjem in dovtetostjo stopali s pogledom in srcem v posamezne ilustracije.

Skupina litovskih ilustratorjev se je na razstavi posebej predstavila s svojimi ilustracijami in nam tako razkrila svoj skrivnostni svet.

Umetniški vodja razstave in svetovno priznani ilustrator Štěpán Zavrel je orisal delo ilustratorja ter tako približal gledalcu rojstvo knjige od začetnega skica do dokončnih ilustracij in tiskane knjige. Njegove ilus-

tracije so tako privlačne, vsebinsko bogate in izpovedne, da nas s svojo toplino kar začarajo: joj kakšna škoda, da ne moremo za vedno stopiti vanje. Primer tega je tudi ilustracija znanega angleškega slikarja Tonyja

Rossa, ki je v svetu zaslovel s svojimi animiranimi filmi in mnogimi knjigami, s katerimi zabava najrazličnejše občinstvo (na reprodukciji vidimo eno izmed njegovih stvaritev).

JASNA MERKU

V zaostali tekmi italijanske nogometne A lige

Verona zaustavila Milan

MILAN - VERONA 0:0
MILAN: Pazzagli, Tassotti, Maldini (Costacurta), Ancelotti, F. Galli, Baresi, Donadini, Rijikard, Van Basten, Evani, Massaro (Colombo).

VERONA: Peruzzi, Bertozzi (Magrin), Pusceddu, Sotomayor, Favero, Gutierrez, Gaudenzi, Prytz, Gritti (Acerbis), Giacomarro, Pellegrini.

SODNIK: Luci iz Firenc. GLEDALCEV: 50 tisoč.

MILAN — Zadnjejuvrščena Verona je včeraj v gosteh povsem presenetljivo odščitnila točko drugouvrščnemu Milanu in tako vsaj do nedelje zavrla njegov »lov« na vodilni Napoli. »Pelka« italijanskega prvenstva je v tekmi, ki so jo morali svojčas dvakrat odložiti zaradi megle, povsem zasluženo osvojila točko, pa čeprav se je morala skozi vse srečanje krčevito braniti pred napadi Van Bastena in tovarišev. Gostje so skozi vso tekmo pridno upoštevali napotke trenerja Bagnolija. Le-ta je zaježil Milanove napade s konsko obrambo, pred katero je v vlogi nekakšnega naprej pomaknjenege libera igral Gutierrez. Prav ta poteza je v mnogočemu zmešala štrne milan-skim »hudičkom«: Gutierrez je dobro zapiral prostor pred lastnim kazenskim prostorom in tako onemogočil vrsto nevarnih akcij Milančanov.

Gostitelji so imeli vseskozi terensko premoč, šele v zadnjih dvajsetih minu-

tah pa so bili prodornejši. Van Basten je med drugim zadel prečko, prav dve minuti pred koncem pa je vratar Peruzzi ubranil nevaren prosti strel Donadonija.

Milanov trener Arrigo Sacchi je po tekmi priznal, da se je Verona dobro branila, neuspeh svojih nogometašev pa je pripisal dejstvu, da so se prepočasno premikali na igrišču. »Če bi igrali hitreje, bi lahko presenetili Verono, tako pa je Verona presenetila nas,« je bil njegov komentar. »Trener gostov Bagnoli je bil seveda zadovoljen z osvojenjo točke, takoj pa je dodal, da čaka Verono še trdo delo, če se hoče rešiti pred izpadom v B ligo.

Verona je včeraj prekinila fantastično serijo Milanovih uspehov. Berlusconi varovanci so v zadnjih 12 tekmah osvojili kar 23 točk! Z osvojenjo točke je Verona na prvenstveni lestvici dohitela Ascoli. Neodločen izid v Milanu ji torej daje kanček upanja več v borbi za obstanek, Milanu pa je odvzel vsako možnost, da bi že v nedeljo prehitel Napoli: sedaj ga lahko le dohiti, seveda pa ga mora prej premagati...

LESTVICA: Napoli 36 točk, Milan 34, Sampdoria in Inter 31, Juventus 29, Roma 28, Atalanta 27, Bologna 24, Lazio in Bari 21, Genoa 19, Fiorentina, Cesena in Lecce, Udinese 16, Cremonese 15, Ascoli in Verona 14.

Prijateljska tekma proti Grčiji »under 21«

Pirova zmaga Italije

REGGIO EMILIA — Italijanska reprezentanca igralcev izpod 21 let je v včerajšnji prijateljski tekmi premagala reprezentanco Grčije (under 21) z 1:0. Zmagoviti gol je pet minut pred koncem dosegel Bresciani iz dvomljive 11-metrovke, ki jo je bolgarski sodnik dobrohotno dosodil domačinom, ker naj bi grški branilec Paulopulos v kazenskem prostoru zrušil italijanskega napadalca Busa.

Italijanski trener Maldini je imel mnogo težav pri sestavi ekipe, saj ni razpolagal z vrsto reprezentantov, kar pa ne more biti opravičilo za tako medel nastop »azzurrinov«.

Disciplinski ukrepi v nogometni A ligi

MILAN — Nogometni sodnik je izključil za eno kolo sledeče igralce italijanske nogometne A lige: Comija (Roma), Daria Bonettija (Juventus), Ivana Bonettija (Bologna), Gerolina (Roma), Loseta (Bari), Miggiana (Lecce), Nobileja (Cesena) in Rizzardija (Cremonese). Trener Lecceja Mazzone je bil izključen do 18. februarja, voditelj Fiorentine Nesti pa do 7. marza.

V B ligi so bili za eno kolo izključeni: Loseto (Catanzaro), Saini (Monza), Bonometti (Ancona), Di Cara (Pescara), Maccoppi (Como), Paladino (Foggia), Storgato (Cosenza).

Baždarević najavil priziv na FIFA

BEOGRAD — Jugoslovanski nogometni reprezentant Mehmed Baždarević je najavil, da bo vložil priziv proti razsodbi mednarodne nogometne zveze FIFA, ki ga je izključila za leto dni, ker naj bi med tekmo Norveška - Jugoslavija pljunil na sodnika. Zaradi izključitve Baždarević ne more igrati na svetovnem prvenstvu. Prav iz želje, da bi zaigral na tem prvenstvu pa se je odločil, da bo osebno vložil priziv na izvršni odbor zveze. Decembra se je proti razsodbi pritožila že jugoslovanska nogometna zveza, pritožbo pa so takrat odbili.

Zico se je poslovil

RIO DE JANEIRO — Brazilski nogometni as Zico se je včeraj na sloviem stadionu Maracanã pred 95 tisoč vzhiceni navijači poslovil od aktivnega športa. Zico je nastopil z ekipo Flamengo, s katero je zaslovel, proti reprezentanci sveta. Tekma se je končala neodločeno 2:2. Vsi goli so padli v drugem delu. Flamengo je povedel s Fernandom po odlični podaji Zica. Izenačil je Claudio Adao, nato je Tarrantini dosegel drugi zadetek za svetovno reprezentanco, le dve minuti kasneje pa je Leonardo postavil končni izid. Zico je v 88. minuti zapustil igrišče: v valu navijaškega navdušenja si je sezul nogometne čevlje in jih predal 14-letnemu Pintinhu, novi nadi Flamengo in brazilskega nogometa.

Smučarski skoki za SP

Jež (ČSR) »nabodel« Avstrijce

SAINT MORITZ — Češkoslovaški skakalec František Jež je z odličnim drugim skokom osvojil prvo mesto na včerajšnji skakalni tekmi za svetovni pokal v tem švicarskem elitnem smučarskem središču. 20-letni predstavnik ČSR je bil po prvi seriji šele šesti, v drugi pa je z daleč najdaljšim skokom poletel vse do zmage. Za sabo je pustil kar štiri Avstrijce (Kuttina, Vettorija, Felderja in Rauschmeierja).

Od jugoslovanskih skakalcev se je najbolje odrezal Miran Tepeš, ki se je uvrstil na trinajsto mesto. To mesto je po prvi seriji zasedal mladi Franci Petek, ki pa se je v drugem poizkusu slabše odrezal in pokvaril svojo uvrstitev.

VRSTNI RED: 1. Jež (ČSR) 218,6 točk (88,5 m in 92,5 m); 2. Kuttin (Av.) 218,1 (90, 91); 3. Vettori (Av.) 217,9 (91, 89); 4. Felder (Av.) 215,6 (89,5, 91,5); 5. Rauschmeier (Av.) 210 (87,5, 90); 6. Ploc (Čsr) 208,9 (90, 87,5); 7. Nikkola (Fin.) 208,8 (88,5, 88,5); 8. Thoma (NDR) 207,8 (89,5, 85); 9. Parma (ČSR) 207,4 (87,5, 87,5); 10. Zieud (Švi.) 206,9 (88,5, 89); 13. Tepeš (Jug.) 205,1 (86,5, 87).

LESTVICA SP: 1. Vettori (Av.) 178 točk; 2. Thoma (NDR) 141; 3. Jež (ČSR) 140; 4. Nikkola (Fin.) 124; 5. Weissflog (NDR) 121; 6. Kuttin (Av.) 108; 7. Ploc (ČSR) 107; 8. Felder (Av.) in Laakonen (Fin.) 104; 14. Ulaga (Jug.) 46; 20. Tepeš (Jug.) 32, 49. Petek (Jug.) 1.

V zadnjih srečanjih osmine finala Koračevega pokala

V četrtfinalu Bosna, Enimont in Scavolini

Včeraj so odigrali še zadnje tekme osmine finala Koračevega pokala, po katerih sta si mesto v četrtfinalu od italijanskih ekip izborila Enimont in Scavolini, od jugoslovanskih pa Bosna.

SKUPINA A

CSKA - Bosna 80:69 (40:41)
Phonola - Iraklis 87:68 (49:33)
LESTVICA: CSKA, Bosna Sarajevo, Phonola Caserta 8, Iraklis Solun 0.

SKUPINA B

Alma Ata - Hapoel Holon 92:74 (50:36)
Efes Pilsen - Panionios 94:84 (61:43)
LESTVICA: Efes Pilsen Istanbul 8, Panionios Atene in Alma Ata 6, Hapoel Holon 4.

SKUPINA C

Smelt Olimpija - Cholet 95:84 (57:30)
SMELT OLIMPIJA: Tomović, Zdovc 17, Bačar, Virant, Hauptman 14, Krajevčič, Vilfan 25, Čurčić 18, Kotnik 16, Djurišić 5.

SODNIKA: Warnick (Izr.) in Kuridze (SZ); PON: Zdovc (31) in Čurčić (37); GLEDALCEV: 2.500.

LJUBLJANA — Košarkarji Smelt Olimpije so zapravili idealno priložnost, da se prebijajo v četrtfinale. V 17. minuti so vodili celo z 28 koši razlike (50:22) in polčas zaključili s 27 točkami prednosti. Ko pa so v začetku drugega polčasa Čurčić, Kotnik in Zdovc naredili 3. osebno napako, je

začelo škripati, Francozi so se razigrali in po odhodu Zdovca na klop vsilili svoj ritem igre in prednost je hitro koptela. Kljub vsemu so na koncu imeli še 17 točk prednosti, zaradi nesprenosti pa so zgubili dve žogi in niso uspeli več priti do 19. točke, ki bi jim zagotavljala nastop v finalu.

Enimont - Zaragoza 90:65
LESTVICA: Cholet 8, Enimont Livorno in Cai Zaragoza 6, Olimpija Ljubljana 4.

SKUPINA D

Scavolini - Juventud 90:77 (39:41)
Zadar - Orthez 119:102 (55:55)
LESTVICA: Juventud Badalona in Scavolini Peşaro 10, Orthez in Zadar 2.
SPORED ČETRTFINALA (21. in 28. 2.): Panionios - CSKA, Efes Pilsen - Bosna, Cholet - Scavolini, Enimont - Juventud.

V pokalu prvakov

Poraz Jugoplastike

Barcelona - Jugoplastika 79:73 (37:37)
BARCELONA: Jimenez 23, Costa 7, Solozabal 6, C. Martinez, Llopis, Wood 14, Crespo 4, F. Martinez 4, Norris 21, De La Tore.

JUGOPLASTIKA: Sretenović 5, Perasović 9, Pavičević 2, Kukoč 5, Sobin 8, Tabak, Ivanović 26, Savić 4, Radja 14, Naglič.

SODNIKA: Suurkask (SZ) in Ohrman (Šve.); GLEDALCEV: 6 tisoč.

BARCELONA — Splitski so bili sinoči vse preveč netočni v napadu, kjer jim je manjkalo tudi precej koncentracije. Težave je imel zlasti Toni Kukoč, ki si očitno še ni pomogel po bolezni. Tako je Jugoplastika kljub velikemu doprinosu Ivanovića in Radje ostala praznih rok.

Danes bo milanski Philips, ki ima kaj malo upanja, da se uvrsti v sklepní del, v katerem bodo igrale 4 ekipe, gostil peterko Commodore.

POKAL RONCHETTI

VITERBO — Z včerajšnjo zmago v Viterbu proti domači Saturnii s 84:71 (46:46) se je Jedinstvo iz Tuzle uvrstilo v polfinale pokala Ronchetti. Na lestvici imata Tuzla in Saturnia isto število točk, vendar imajo Tuzlanke boljšo razliko v koših. V polfinale se je uvrstila tudi Primizie iz Parme, ki je proti sovjetski ekipi Volgograd zmagala kar s 106:83 (42:40).

Tenis v Milanu

MILAN — Nekaj rezultatov 3. dneva teniškega turnirja v Milanu: Skoff (Av.) - Pambianco (It.) 6:2, 6:2; Krickstein (ZDA) - Camporese (It.) 6:4, 6:3; Canè (It.) - Orešar (Jug.) 7:6, 6:4; Bates (VB) - Noah (Fr.) 7:5, 6:4.

ob robu naših nogometnih igrišč

Gaja upa v napredovanje

Izidi nedeljskih tekem naših ekip v amaterskih prvenstvih so najbolj razveselili goriške navijače: Juventina, Mladost in Sovodnje so letos prvič vse tri zmagale. Na Tržaškem pa izkupiček naših ekip ni bil najboljši. Zmagala sta le Primorje in Gaja, oba s prepričljivim izidom in oba kar v gosteh. Gajevci so se v zadnjih treh tekmah dobesedno razigrali v napadu, saj so v 270 minutah igre dosegli kar enajst golov. Zato smo se obrnili do 22-letnega nogometaša Aleksandra Kalca, ki igra v članski ekipi Gaje že četrto sezono zapored. Krstni nastop v članski ekipi je opravil 16. novembra 1986, ko ga je takratni trener Severino Kozina poslal na igrišče v 70. minuti igre, da bi zamenjal Vršeta. Gaja je takrat igrala z ekipo Domus Arredamenti in zmagala z 1:0 z golom Bortolottija v 37. minuti igre. Od takrat je Aleksander odigral skupno 62 prvenstvenih tekem v članski ekipi Gaje ter dosegel petnajst golov, od katerih šest iz 11-metrovke. V nedeljo proti Fincantieriju sicer ni igral, bil pa je na razpolago trenerju Čermelju med rezervnimi igralci. Prav zaradi tega je imel boljši pregled nad igro in zato je takole ocenil nedeljski uspeh Gaje v Tržiču:

»Mislim, da naša zmaga ni bila nikoli v dvomu. Že od samega začetka so moji soigralci pokazali trdo voljo do zmage in so si to praktično zagotovili že v prvem delu igre, ko so v pičlih petnajstih minutah (od 24. do 39. minute) kar trikrat zatresli mrežo Fincantierija. V nadaljevanju so obdržali doseženo prednost in tako visoko zmagali.«

Kako ocenjujete letošnjo igro in položaj Gaje na lestvici?

»Mirne duše lahko rečem, da igramo res dobro. Moč naše ekipe sta pressing in hitra igra. V začetku smo imeli sicer nekaj problemov v obrambi: dobivali smo preveč golov. Sedaj pa naši branilci igrajo zanesljiveje in so postali pravi izvedenci v nastavljanju off-side zanke, kar se seveda pozna pri rezultatih. V zadnjih tekmah nam gre precej dobro v napadu, to kljub temu, da naš najboljši strelec Starc ni več tako uspešen kot je bil v začetku. Kot izkušeni nogometaš pa zna dobro odpirati pot do gola soigralcem. Kar se tiče položaja na lestvici, mislim, da smo v teku prvenstva morda zapravili kakšno točko. Upoštevajoč pa, da smo pri vrhu lestvice, sem doslej povsem zadovoljen.«

V nedeljo vas čaka derbi s Krasom. Kaj predvidevaš?

»Če bi moral napovedati izid tega derbija za nogometne stave, bi kratkomo napisal 1 X 2. Derbiji so pač taki, da je predvidevanje vedno tvegano. Kras je homogena in močna ekipa, ki se je doslej posebno izkazala na gostovanjih. Če bi Kras tudi na domačih tleh igral tako uspešno, bi gotovo vodil na lestvici. Priznati pa moram, da se Krasovec, čeprav so na tretjem mestu lestvice, bolj bojim kot vodeče Opicine, pri kateri bomo gostovali prihodnjo nedeljo. Mnogi menijo, da bo izid derbija s Krasom odločilnega pomena za boj za napredovanje. S tem se ne strinjam. Za nas bo bolj pomemben izid tekme z Opicino. Prav zaradi tega bi se v derbiju s Krasom, čeprav seveda upam v zmago, sprijaznil tudi z neodločenim rezultatom.

No, ker si že govoril o Krasu: kako pa ocenjujete Primorca in Breg?

»Mislim, da so Trebenci storili napako, ko so zamenjali trenerja. Že v sezoni 87/88 z Lugnanom niso imeli najboljših rezultatov. Priznati je treba sicer, da sta Primorcu letos manjkala v napadu Mulè in Husu, ki sta lani dala dvanajst oziroma sedem golov. Trebenci so namreč letos precej pomanjkljivi v napadu (v petnajstih tekmah so dali le enajst golov). Tudi njihova obramba je precej raztresena, ker si drugače ne morem razlagati, kako so v nedeljo proti ekipi Sant'Andrea dobili kar tri gole.«

»Brežani so v prvem delu nekoliko odpovedali, v nadaljevanju pa so bolje zaigrali in nadoknadili že precej zamujenega. Moč »modrih« sta agonizem in zaigrana igra. Zelo dobro so razporejeni na sredini igrišča in zato ni naključje, da smo doživeli letos edina dva poraza prav proti Bregu, ki bo v preostalem delu prvenstva gotovo iztržil še nekaj dobrih rezultatov, upam predvsem v nedeljo, ko bo gostil vodilno Opicino.«

Na sliki: akcija z nedavnega derbija med Bregom in Gajo, ki se je končal v korist Brežanov (1:0).

BRUNO RUPEL

Disciplinski ukrepi

Tržaška pokrajinska nogometna disciplina je včeraj med drugimi ukrepi izključila za eno kolo nogometaša Brega Lorenza Zupina (under 18) zaradi 4. opomina, prav tako za eno kolo pa je bil izključen naraščajnik Brega Giampaolo Rocchetti (3. opomin).

V mladinski enajsterici

Tudi Tržačan Macchiut pri koprskih nogometaših

KOPER — Pred svojim največjim uspehom je mladinska nogometna enajsterica Kopa, ki je osvojila slovensko pokalno tekmovanje in jo čaka nastop med najboljšimi jugoslovanskimi klubi za pokal Jugoslavije. Redno tekmuje v enotni mladinski slovenski ligi in po pesenskem delu tekmovanja je prepričljivo prva s tremi točkami prednosti pred ljubljansko Olimpijo z velikimi obeti, da pokalnemu naslovu doda še naslov prvaka Slovenije. Ekipo vodi trener Ivo Marjón, ki je s to generacijo koprskih upov že sedmo leto in je v kadetski konkurenci že osvojil naslov prvaka Slovenije. Zanimiv je tudi podatek, da igra v ekipi tržaški Slovenec, 17-letni dijak Kristjan Macchiut iz Trsta, ki obeta, da se bo razvil v vrhunskega nogometaša.

Mladinci so se udeležili zimске nogometne šole v Novigradu, kjer so odigrali dve tekmi, obe s člani. Z Novigradom so igrali 3:3, v Poreču pa so premagali tamkajšnji Jadran s 3:2. Po vrnitvi v Koper so na Bonifiki premagali še vrstnike Rudarja iz Titovega Velenja. (Kreft)

Članska enajsterica Kopa pridno vadi

KOPER — Nogometaši Kopa, člani tretje jugoslovanske lige, so pričeli s tretjo fazo priprav na start drugega dela prvenstva, ki pričenja že 3. marca. Trenerski tandem Zupan - Šenk je načrtoval serijo treninge tekem, od katerih so prvo odigrali včeraj, ko so se pomerili s Proleterjem (2:2). Naslednjo domačo tekmo bodo odigrali v soboto proti Prištini (ob 15. uri bo na pomožnem igrišču na Bonifiki). (Kreft)

Pozitiven obračun vaditeljskega tečaja smučarske komisije ZSSDI

Naši mladi na smučeh kljub pomanjkanju snega

Ob tako skromnih zimah, kot smo jim priča zadnja leta, vsa prizadevanja organizatorjev, trenerjev in smučarjev, da bi priredili in odsmučali solidno tekmo, visijo na nitki. Snega ni od nikoder, proge so uporabne le z umetno zasnežitvijo. Če se poleg tega še temperatura dvigne, je ves trud zaman. Tekmovanja pa se kljub težavam nadaljujejo, čeprav v bolj oddaljenih krajih, kar terja več navora in stroškov s strani klubov, staršev in tekmovalcev.

Prejšnji teden sta bili v organizaciji SC Zoncolan v Padoli conski tekmi v veleslalomu in superveleslalomu za mlajše in starejše pionirje.

V četrtek so se smučarji pomerili v veleslalomu. Proga je bila tehnično zahtevna, s 300 m višinske razlike in 42 vrati, termometer pa je kazal +2°C.

V kategoriji mlajših pionirk je bila Tania Pitacco (MZSTE Hobles Mladina) 16., Jasmina Štrekelj (Brdina) pa 17. od skupno 22 vpisanih. Med moškimi je Gabriele Talotti (Brdina) pristal na 26. mestu od 38 vpisanih. V višji kategoriji je Valentina Šuber (Brdina) pristala na 8., Heidi Sigoni (MZSTE Hobles Mladina) pa na 9. mestu od 10 vpisanih. V moški konkurenci se je dobro odrezal Kristjan Volpi (Brdina) s 14. mestom, Peter Ferluga (Brdina) pa je bil 31. od 42 vpisanih.

Naslednjega dne je bil na vrsti prvi letošnji superveleslalom. Med mlajšimi pionirji je v ženski kategoriji Tania Pitacco (MZSTE Hobles Mladina) zasedla dobro 13. mesto, Jasmina Štrekelj (Brdina) pa je bila 19. (24. vpisanih). V moški konkurenci je bil Gabriele Talotti (Brdina) 35. od 46 vpisanih.

V višji kategoriji se je Valentina Šuber (Brdina) prebila na skupno 10. mesto, kar ji je prineslo na lestvici za 2. okrožje 3. stopničko, Heidi Sigoni (MZSTE Hobles

Mladina) je bila 15. (oz. 4.) od 18. vpisanih. V moški konkurenci je Peter Ferluga (Brdina) pristal na 39., Kristjan Volpi pa na 42. mestu.

Ob vsem tem delovanju pa moramo zabeležiti izredno pozitiven potek in zaključek pobude smučarske komisije ZSSDI, in sicer vaditeljski tečaj. Ta se je pričel novembra 1989 pod strokovnim vodstvom demonstratorjev Smučarske zveze Slovenije. Zaključil se je s popravniimi izpiti v nedeljo. Kandidate so predlagali smučarski klubi na podlagi tehničnega znanja in resnosti, v prepričanju, da bodo bodoči kadri temelj za nadaljnji razvoj zamejske smučarije.

Vsi so uspešno opravili tečaj: za SK Breg Andrej Kosmač in Miran Zobec; za SK Brdina Rado Šuber, Saško Ferluga in Giulio Taučar; za SPDT Jasmin Rudež, Aleksander Žezlina, Valentina Fachin in Peter Gerdol; za SK Mladina Ennio Bogatec in Jože Sigoni. Slednji je bil kot načelnik smučarske komisije tudi glavni poizrtvovalni organizator in zato je bil tudi deležen pohvale s strani izpitne komisije Smučarske zveze Slovenije. (B. M.)

Primorski smučarji solidni

MARIBOR — Konec tedna je bilo na mariborskem Pohorju republiško smučarsko prvenstvo za mlajše pionirje in pionirke. Znova so se izkazali tudi mladi primorski smučarji, kar še posebno velja za dekleta. Tako je v veleslalomu Jasna Miklavčič, sicer iz Tolmina, zdaj pa članica SK Gorica, zasedla 5. mesto, Mojca Mikuž, prav tako iz SK Gorica, je bila v slalomu 7. Med fanti pa se je najbolje odrezal Primož Zorč iz SK Matajur, saj je v slalomu zasedel 15. mesto. (E. Č.)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne povšča.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

četrtek, 8. februarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristort 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja in tiska ZTT
Trst

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

Vatikanska diplomacija se mrzlično trudi za utrditev premirja

V vzhodnem Bejrutu končno utihnilo orožje kristjani so se zbali muslimanskega posega

BEJRUT — V vzhodnem Bejrutu so topovi utihnili, občasno se slišijo le redki rafali iz avtomatskega orožja. Nad krščanskim delom libanonskega glavnega mesta je legla moreča negotovost v pričakovanju rezultatov mrzlične diplomatske pobude za spravo med sprtimi kristjani. Vatikan se na vse kripnje trudi, da bi utrdil premirje, preden bo prepozno. Po dosedanjih vojnih uspehih bi lahko general Aun poslal svojo vojsko proti pristanišču Džuneh, kamor se je baje zatekel iz oblegane postojanke v Ein Rumanehu vodja falangističnih libanonskih sil Džeadžea.

Bolj kot napor Vatikan pa je premirju botroval strah, da bi muslimani izkoristili medkrščanski spopad, da bi tudi oni posegli in obračunali z nepokornim generalom Aunom. Muslimanski dnevnik As Safir je namreč včeraj zapisal, da bi lahko predsednik Hravi vsak čas ukazal muslimanskim brigadam, da prekoračijo »zeleno črto« in priskočijo na pomoč Džeadže. Vodja falange in libanonskih sil Džeadžea podpira namreč sporazum iz savdskega Taifa o narodni spravi, njegovi ljudje pa so podprli izvolitev maronita Hravi za predsednika republike. Sporazumu in Hravijevi izvolitvi pa odločno nasprotuje general Aun, ki ga je prejšnji predsednik Džemajel proglasil za premiera.

Kljub temu pa Džeadžea noče muslimanske pomoči, saj se dobro zaveda, da bi to pomenilo njegov politični konec. Prav zato je pozval francoskega predsednika Mitterranda, naj posreduje in prekine »Aunovo slo po krvi«. Tudi predsednik Hravi se je obrnil na »voditelje sveta«, vključno s predsednikom Bushem in Gorbačovom, naj posredujejo za prekinitev krvoprelitja.

Položaj v vzhodnem Bejrutu je dramatičen. Po zadnjih podatkih je v nekajdnevni spopadih izgubilo življenje več kot 350 ljudi, ranjencev pa je 1300. Najbolj dramatična pa je prav usoda teh ranjencev, saj v bejrutskih bolnišnicah primanjkuje vsega, od električne energije do zdravil in krvne plazme.

Na sliki (teletoto AP): vsak čas bi moral v krščanski Bejrut prispeti francoski minister za humanitarna vprašanja Kouchner, ki je do sedaj dosegel, da so z letališča v muslimanskem delu mesta začeli evakuirati krščanske ranjence.

Pred srečanjem EFTA-SFRJ v Beogradu

ŽENEVA — Republiški sekretar SR Srbije za odnose s tujino dr. Aleksander Prlja je bil včeraj dopoldne na obisku v sekretariatu Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), kjer se je srečal z generalnim sekretarjem Georgom Reischem in njegovim namestnikom Berndtom Olofom Johanssonom. Kot je znano, bo 20. in 21. februarja v Beogradu ministrsko zasedanje mešanega odbora EFTA-Jugoslavija, ki mu bo predsedoval vzhodni sekretar za gospodarske odnose s tujino Feri Horvat, vtem ko bo predstavnik EFTA vodila švedska ministrica za zunanjo trgovino Anita Gradin, ki predseduje ministrskemu svetu organizacije.

Kot se je zvedelo v krogih EFTA, je bil dr. Aleksander Prlja na vladnostnem in zasebnem obisku, kajti organizacija se o trgovinskih in drugih stikih dogovarja izključno s predstavniki držav. Georg Reisch in Berndt Olof Johansson sta s sekretarjem SR Srbije za odnose s tujino dr. Prljo tako izmenjala mnenja o dopolnilnem programu, ki ga pripravljajo srbski gostitelji med zasedanjem mešanega odbora EFTA - Jugoslavija. Gre za informativne pogovore s predstavniki nekaterih poslovnih firm in bank, ki se zanimajo za okrepitev gospodarskih stikov s partnerji iz držav Evropskega združenja za prosto trgovino ter za priložnosti turistični program.

Vrnitev Savojevcev že razburja rimske politike

RIM — Andreottijev placet za translacijo posmrtnih ostankov članov Savojske dinastije se je spremenil v polemiko. Nekateri predstavniki političnih strank so predlog sprejeli z navdušenjem, drugi so ostali ravnodušni, tretji pa se nad njim naravnost zgražajo. Marsikdo pa je napoved povezal z neokusno novinarsko raco, ki jo je milijonom Italijanom preko televizije ponudil Gianni Minoli, voditelj večerne oddaje Mixer. Minoli je hotel dokazati, da si javna občila lahko privoščijo marsikaj na račun legitimnega in korektnega obveščanja.

Kakorkoli že, Savojsci bodo še pred koncem leta počivali v rimskem panteonu, za to pa je včeraj dal privoljenje tudi minister za kulturne dobrine Facchiano, saj je panteon narodni spomenik. Odločno proti pa je komunist Trombadori, ki je v svoji izjavi dejal, da je odločitev žaljiva za vse, ki so se borili za svobodo, saj je bilo zadržanje kralja Viktorja Emanuela III. leta 1943 nesprejemljivo. Liberallec Altissimo je nad Andreottijevim predlogom navdušen, prav tako socialist Gerosa, medtem ko se predstavnik zelenih Boato ne strinja predvsem z dejstvom, da bodo Savojsci deležni blaženega zatišja panteona.

Washington pristaja na Genscherjev načrt o združitvi Nemčije v okviru pakta Nato

NEW YORK — S potovanja ameriškega zunanjega ministra Bakerja po Vzhodni Evropi je pricurljala naslednja vest: visoki funkcionar State Departmenta, ki spremlja Bakerja, je na irskem letališču Shannon (kjer se je Baker na kratko ustavljal in se sestal s francoskim zunanjim ministrom Dumasom) izjavil, da ZDA podpirajo predlog o združitvi Nemčije, kakor ga je prejšnji teden v Washingtonu predložil zahodnonemški zunanji minister Genscher.

Po tem predlogu naj bi bila združena Nemčija del pakta Nato, vendar pa na ozemlju sedanje Vzhodne Nemčije ne bi bilo vojaških sil pakta. Kot je povedal funkcionar ameriškega zunanjega ministrstva (ki ni hotel biti imenovan, poudaril pa je tudi, da ne govori uradno v imenu zunanje ministrstva), večina članic zahodnega zavezništva podpira takšen predlog. Čeprav izjava torej ni uradna, je vsekakor prvo pomembno znamenje pogledov Washingtona na to, kakšna naj bi bila združena Nemčija, kajti do sedaj so se člani Bushove vlade spretno izmikali natančnejšim odgovorom na to vprašanje. Namesto tega sta Bush in Baker odgovarjala po enotnem obrazcu: ZDA so načelno za družitev Nemčij, vendar pa mora ta potekati ob štirih pogojih. Ti pa so: do združitve naj pride na osnovi svobodnih volitev in samoodločitve Vzhodnih in Zahodnih Nemcev; združevanje naj bo postopno zavoljo stabilnosti v Evropi; poteka naj v okviru obveznosti, ki jih ima ZRN do pakta Nato; nobenega

razširjanja poveljnih nemških meja (ta možnost je dopustna edinole s miriljubnimi pogajanjimi).

Washington pa se sicer še vedno izmika vprašanju, čigavi pogoji bodo narekovali združitev Nemčij oziroma - če bi uporabili izraze z Wall Streeta - ali bo ZRN »kupila« NDR ali pa bo prišlo do »spojitve« dveh razmeroma enakopravnih partnerjev? Washington za sedaj tudi ne komentira Genscherjevega mnenja o tem, da bi na ozemlju NDR tudi po združitvi ostalo določeno število sovjetskih vojakov, ki bi morda celo sodelovali z vojniki Nata na skupnih manevrih.

Baker bo o vprašanju združitve Nemčije razpravljati tudi s sovjetskim voditeljem Gorbačovom. Kot je znano, je Moskva sedaj pripravljena razpravljati tudi o vprašanju združitve Nemčij. Vzhodnonemški premier Hans Modrow se zaveza za združeno, vendar nevtoralno »nemško očetnjavo« z Berlinom kot glavnim mestom.

Bushova vlada medtem še naprej (bolj besedno kot pa materialno) podpira spremembe v Vzhodni Evropi, pri čemer se zaveza za pospešitev demokratičnega razvoja in za izvedbo čimprejšnjih svobodnih volitev. Zagovarja pa tudi regionalne konfederacije in se zaveza za ustvarjanje sistem takšnih varnostnih ukrepov, ki bi preprečevali lokalne spopade med vzhodnoevropskimi državami.

Na sliki (teletoto AP): vzklikanje »Sieg heil« v vzhodnonemškem Leipzigu vzbujajo pri marsikomu pomisleke

MITJA MERŠOL

Protest proti Pakistanu

Indijska policija zadržuje demonstrante pred pakistanskim veleposlaništvom v New Delhiju. Do protesta je prišlo zaradi nemirov v Kašmirju, kjer indijske oblasti krivdo pripisujejo Pakistanu (Teletoto AP)

Napad na knjigarne zaradi Rushdieja

SARAJEVO — Eno leto po izrečenem »prekletstvu« ajatulah Homeinija nad Salmonom Rushdiejem in njegovimi Satanskimi stihii je v Sarajevu prišlo do bombnega atentata na tri knjigarne, ki so imele v izlozbi razstavljeno prav delo tega angleškega pesnika, ki je v muslimanskem svetu povzročil toliko hude krvi.

Kot poroča jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug, sta bili v noči na ponedeljek tarči napadalcev dve knjigarne v središču bosanskohercegovaške prestolnice. Precej škode je v knjigarni BIGZ, kjer je prišlo tudi do požara, ki pa so ga nočni čuvaji iz bližnjih organizacij na srečo hitro pogasili. Po pisanju sarajevskega časopisa pa so isto noč poškodovali tudi knjigarno Svjetlost. Tam je bila škoda precej manjša, skupno vsem knjigarnam pa je bilo to, da so imele v izlozbi Satanske stihe.

Uradnih podatkov o celotni zadevi ni, po Sarajevu pa krožijo govorice, da naj bi v knjigarnah našli tudi sporočila v arabščini.

Jugoslavija zaprosila za vstop v Svet Evrope

ŽENEVA — Kot so sporočili na sedežu Sveta Evrope v Strasbourgu, je Jugoslavija včeraj vložila uradno prošnjo za sprejem v polno članstvo te organizacije. Za Madžarsko, ki je tako prošnjo izročila 16. novembra lani, in Poljsko, ki je to storila 30. januarja letos, je Jugoslavija tretja država, ki je zaprosila za polno članstvo organizacije, v katero je sedaj vključenih 23 zahodnoevropskih držav. Skupaj z Madžarsko, Poljsko in Sovjetsko zvezo je Jugoslavija junija lani dobila status posebne povabljenke, ki ji omogoča sodelovanje v razpravah skupščine parlamentarcev ter v nekaterih parlamentarnih komisijah.

Generalna sekretarka Sveta Evrope Catherine Lalumiere pa se je med današnjim obiskom v Budimpešti pogovarjala s predsednikom Matyasom Szurosem in ministrskim predsednikom Miklosom Nemethom, ter tako odprla pogajanja o vstopu Madžarske v organizaci-

jo. Po mnenju generalne sekretarke bodo glavne ovire za sprejem Madžarske v Svet Evrope odpravljene v prihodnjih mesecih. Že 25. marca bodo prve svobodne volitve za večstrankarsko udeležbo, v naslednjih mesecih pa bodo na Madžarskem opravili revizijo zakonodaje. V kratkem bo v Budimpešto odpotoval guverner sklada Sveta Evrope za razvoj, ki se bo z madžarskimi gostitelji pogovarjal o možnosti dodelitve posebne pomoči za socialne programe, kakršno je strasbourška institucija že odobrila Jugoslaviji (60 milijonov dolarjev). Za letos so iz tega sklada predvideli posojila in pomoč v skupnem znesku milijarde dolarjev. Pogajanja o vstopu Madžarske naj bi se končala do septembra. Jugoslovanska sosedba bo v proračun Sveta Evrope prispevala 2,75 odstotka ter dobila kakih ducat položajev v njenem aparatu.

BOŽO MAŠANOVIĆ